

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Mesečni prilog »Sokolska Prosveta«

God. II. - Broj 23.

Ljubljana,
4. juna
1931.

Izlazi svakog četvrtka • Godišnja pretplata 50 Din • Uredništvo i uprava u Ljubljani (Narodni dom)
Telefon br. 2545 • Račun kod poštanske štedionice br. 12.943 • Oglasi po ceniku • Rukopisi se ne vraćaju

JAKOB JESIH (Ljubljana):

Ideja i ideologija

U sokolskom životu često se zamjenjuju nekiji pojmovi, naročito pak u posljednje doba: sokolska ideja i sokolska ideologija. Možda je to usled nerazumevanja, neznanja, površnosti, a moguće i namerice.

Tu svoju tvrdnju možemo dokazati, ako pogledamo samo ovogodišnje brojeve »Sokolskog Glasnika« i njegove priloge »Sokolsku Prosvetu«.

Iz raznih primera u sokolskoj štampi uopće očigledno je, da među pojedinim piscima vlada različito mišljenje o pojmovima kao što su sokolska ideja i sokolska ideologija.

Zasada možemo lako utvrditi, da su to dva različita pojma, što ćemo videti u daljnjem razlaganju, a isto tako možemo također da ustvrdimo, da je sokolska ideja i sokolska misao kod nas jedan te isti pojam. Za pojmove sokolska ideologija i sokolska mislenost, o kojoj se je posljednjom također već govorilo i pisalo, teže je tvrditi, da su istovetni. Mislim, da kod nas još nisu potpuno iskristalizovani.

Tako imamo dva pojma: sokolska ideja i sokolska ideologija, koju kao prvu treba definirati i, ako treba, također strogo lučiti.

Pogledajmo n. pr., što piše, odnosno, kako oba ta pojma luči brat Dušan Bogunović! U jednom svom članku on kaže, da je ideja nekako mala, jednostrana misao, ako je pak ideja mnogostrana, da obuhvata pak široku ideologiju. I spojimo li ideju još sa načelima te ju dakle u drugu povećamo, postaje (iz široke) široka i velika ideologija. Bratu Bogunoviću je prema tome sokolska ideologija (jedamput ili dvaput povećana, odnosno dvo- ili trodimenzionalna) sokolska ideja. — Pri tome je također čudno to, što se sa sokolskom idejom vežu još i načela. Čemu? Zar to nisu stvarili Tyrš i Fügner, koji su nam dali sokolsku ideju? — To je dakle jedno lučenje. Pogledajmo još i drugo!

Pročitajmo definiciju o ideji i ideologiji n. pr. u Brockhausovom leksikonu.

Ideja (Idea gr. zakon), kod Platona objekat čistoga pojma ili pak zadnji, još pojmljivi temeljni zakon, na koji se oslanja svaki pojav. Ona je nepromenljiva, jedinstvena, celovita i identična, prelazi granice vremena i prostora, kao također i uslova i odnosa, ona je »čista«, t. j. nije pomućana sa nikakvom telesnošću. Zato je u punoj protivnosti sa telesno-empiričkom istinošću, koja u stvari stremi k ideji, ali uvek za njom zaostaje, pa zbog toga na nju potseća, ali samo kao nepotpuna slika ili prisposoba, pojam, koji približno odgovara našem idealu. To platonsko značenje ideje u našoj se je filozofiji prilično zaboravilo, dok nisu Descartes i Locke primili reč ideja sa vulgarnim značenjem kao pretstavu u filozofski govorni običaj. Ipak Kant seže nazad do Platona, te se izričito oslanja nanj i pod idejom pretstavlja razumski pojam, kojem ne može biti prisuden po iskušenju nijedan kongruentan predmet. Tako ideja nadomešta pre svega u etičnom značenju bitnu potrebu, dakle moralni ideal. — Današnja upotreba reči koleba među ta dva potpuno različita pojma. Najčešće pod idejom podrazumevamo nešto, što imamo u mislima i možda pri kojemu drugom delu kao uzorak pred očima, kojemu pak istinsko izvršenje samo više ili manje nepotpuno odgovara. Tako govorimo o ideji umotvora i t. d.

Ideologija (gr.), zapravo nauk o ideji, kod Francuza znanost, koju su postavili umesto metafizike, način filozofskog eklekticizma, čiji su predstavnici bili Destutt de Tracy, Royer Collard i Cousin. Osim toga, sa tom rečju označujemo svako neplodno sistematično mišljenje i mudrovanje o političkom i socijalnim odnosima. Naročito Napoleon I. naziva kritičare svoje politike ideolozima.

Tako glasi dakle druga definicija, odnosno drugo lučenje obih pojmova. Iz oba dolazimo do toga, da su ideja i ideologija dva potpuno različita pojma.

Po drugoj definiciji ideja je dovršena prasluka ili prauzor, koji trebamo uvek imati u mislima kod umetničkog stvaranja, moralnog delovanja

i spoznavanja, da bi mogli za njim (uzorom) težiti. Naprotiv pak ideologija je jedamput nauk o ideji, drugi put nadomestak za nauk o besćutnom svetu i njegovim pojavama, sada način izabiranja samo jednoga, što nekome prija, sada opet besplodno tupljenje mozga, pa i nepotrebnosti ili bar nepoželjna kritika.

Lako može da se dogodi, a i dogodilo se, da imamo mnogo takozvanih sokolskih ideologa, dok u stvari imamo pak takoreći samo jednoga, koji je dao ideju i ogroman broj pripadnika organizacije, koji su tu ideju primili i koja je svima zajednička.

Iz druge definicije možemo da odbacimo upravo sve, što je za nas nepotrebno, izuzev, da je ideologija nauk o ideji. Pa čemu također i razna nametanja, kojima se to pitanje još više komplikuje?

Iz svega toga logično bi sledilo, kako se ima odnositi Tyrševa ideja obzirom na potpuno jasnu analogiju poslednje definicije o ideji. Tu analogiju treba naći na svaki način, jer kad nebi egzistirala analogija među definicijom ideje i med Tyrševom idejom, onda ta definicija nebi bila prava ili pak Tyrševa ideja nebi bila ideja. — Ako se n. pr. oslonimo na Platona i Kanta, koji se u tom pitanju drži prvoga, ideja je objekat čistoga razumskog pojma, ona je nepromenljiva, celovita, jedna, čista, kojoj ne možemo prisuditi ili joj uključiti nijedan kongruentan predmet, te je stoga moralni ideal, tada moramo kazati i u punoj mери priznati, da Tyrševa ideja odgovara svim zahtevima citirane definicije.

Tyrš sam nije nikada govorio o ideologiji, koja bi u najvišem mogla biti samo nauk o ideji. Naprotiv govorio samo i jedino o ideji. Zato je i Sokolstvo moglo i također je i preuzelo samo njegovu ideju, ne pak i ideologiju, s kojom se Tyrš u vezi sa Sokolstvom nije nikada bavio.

DUŠAN M. BOGUNOVIĆ (Zagreb):

Iz dobe patnja i stradanja

Prilikom 15 godišnjice procesa protiv Sokolstva u Banjoj Luci

U vremenu stvaranja Sokolstva u severnom delu Slovenstva određen je tačno cilj sokolske ideje, kao ideje borbe i akcije narodnog opstanka i napretka. Uzroci stvaranja sokolskog života ne leže samo na težištu ojačanja tela, nego i na težištu jake sokolske duše: svesne, slobodne, demokratske, nepokolebive u borbi za bolji život naroda; svesti i organizovati te sokolske duše u jednu veliku i jaku.

Kad znamo da se sokolska vera probudila u češkom narodu u vreme apsolutizma, onda možemo da razumemo dušu Tyrša i njegov nauk, je je taj apsolutizam išao za tim da ubija svest češkoga čoveka, koji je pod uticajem svojih buditelja sebe smatrao svesnim i slobodnim građaninom češke narodnosti. Narod u borbi protiv apsolutizma bio je slab, i Sokolstvo se prvo stavilo u borbu protiv germanskog duha, koji je hteo da vlada i zavлада svetom. Jasno je onda, da je sokolska ideja postala radi opšte narodne ideje i borbe i da ona ne može ništa drugo biti nego deo te borbe, borbe svesnih i odlučnih umova češkoga naroda, koji su tu borbu protiv germanskoga duha otvoreno i jasno organizovali. Ovak duh borbe i akcije preporođenoga života vijuga se kroz čitav njihov narodni život, kao prst koji pokazuje put, kojim se dolazi u obećanu zemlju. U najtežim borbama i žrtvama, bilo protiv austrijanštine i svih neprijatelja slobodnog narodnog života, Sokolstvo ostaje dosledno, hvata se u koštac i ne sustaje. Tih, polako i bez velike reklame organizuje svesne borce i u svom narodu ruši duh i podgriza koren jednog nasilničkog i trulog carstva, krši i lomí podržavatelje i pomaže njegovog sistema.

Tu misao otpora protiv ugnjetuća svoga naroda prima i ostalo Sokolstvo, u kasnijem osnivanju naročito celokupno srpsko, hrvatsko duž Dalma-

Nama je Sokolima Tyrševa ideja večna! Nama je Tyrševa ideja sveto i nepromenljivo evanđelje, a nikada pak moguće samo kakov nauk o tom evanđelju! Niko nije mogao nikada tvrditi, da egzistiraju Sokoli, prožeti sokolskom idejom i pored njih također Sokoli, prožeti sokolskom ideologijom! Ta tvrdnja, iako bi po tolikoj uporabi tih pojmova bila umesna, predstavljala bi ipak preveliku i presmešnu naivnost.

Tyrševa ili sokolska ideja postoji, živi i svojina je svih nas, sokolska ideologija (t. j. nauk o sok. ideji) mogla bi da bude samo svojina nekijih pojedinaca, od kojih bi zatim mogao svak po svome da uči i razlaže nauk o sokolskoj ideji. Netom bi pak došlo do više razlaganja i više nauka o sokolskoj ideji, ne obaziruć se na to, da nam ju je Tyrš sam dobro i jasno razložio, tada bi došlo do diferencijacije, do nemile oscilacije i odvajanja pri čemu bi konačni rezultat bio potpuno nepoznat, umesto da bi moralo doći do konvergenice, tesne zbijenosti, združenja i jedinstva, što nije samo na korist Sokolstva, nego također i svega naroda. Ta barem je jasno, da Sokolstvo kao organizacija ne može imati ideologije, koja bi pre ili kasnije mogla da prouzroči razdvojenost, već naprotiv može imati i ima samo svoju ideju, čiji je konačni cilj skupnost, celovitost, čistoća, sveopsežnost. Inače bi naša organizacija bila osuđena na naglu i sigurnu propast.

Zato odbacimo različite pojmove, odbacimo takozvanu sokolsku ideologiju ili mislenost, iako sam Tyrš traži slobodnu konkurenciju misli, koja se neda nikad ograničiti, jer ne dopušta, da bi se za duže vreme održalo na površini već samo ono, što je istinsko i opravdano! Kako je pak slučajno Tyrševa ideja sokolska ideja istinska i u punoj mери opravdana u svestranom životu, i jer smo u tome jedini i u tome ne dopuštamo niti čemo ikada dopustiti ikakvog kompromisa, zato odbacimo sve, što bi moglo dovesti i do najmanjeg nesporazumljenja, te se još jače priljubimo jedino pravoj i večnoj Tyrševoj sokolskoj ideji!

pod policajnu pasku, a svaki politički događaj između oronule monarhije i Srbije osetilo je Sokolstvo na svome telu. Pred početak balkanskog rata pazi se na svaki pokret viđenih sokolskih radnika, a za vreme skadarske krize 1913. raspuštaju se sokolska društva. Politička i narodna borba jednoga dela našeg naroda bila je vazda revolucionarna i otporna prema sistemu, koji se provadao protiv samog naroda. Prirodno je bilo, da je Sokolstvo, kao deo te borbe, osnovne motive imalo u toj borbi i da je ono bilo borbeno i aktivno u sudelovanju rušenja te dvojne carevine. U tom neprestanom trzaju borbi, srpsko Sokolstvo nije imalo vremena da provada sisteme, ali je stvaralo duh koji je u svetskom ratu pobedio. Duh slobode, pravde, jednakosti i bratstva, protiv duha laži, licemerja, sile i potlačivanja. Prirodno je bilo da kad dođe do borbe ovih duhova, da će tada Sokolstvo dostići vrhunac patnje i žrtava. Odmah nakon revolverskog hitca nacionalno svesnog omladince Gavrila Principa 28. juna 1914. u Sarajevu na Vidov dan, vodeći političari posumnjali su da iza ovoga hitca ne stoji kakav rad sokolskih udruženja. Izdana je naredba da se u našim društvima provede premetačina i da se pazi na kretanje sokolskih radnika. U to je došlo do hapšenja, otprilike 13. i 14. jula, sokolskog nadzornika okruga posavsko-podrinskoga Miška Jovanovića iz Tuzle i najaktivnijeg sokolsko-pobratimskog radnika učitelja Veljka Čubrilovića iz Priboja zbog učestvovanja u atentatu. Tuzlanska revolucionarna organizacija daka stajala je u uskoj vezi sa Sokolstvom. Kad je Miško Jovanović izjavio, da je u Beograd išao u sokolskom poslu, onda je započela prava hajka hapšenja sokolskih radnika, i počam od članova u društvu do starešine u župi sve je to pobacano u tamnice u teške lance i okove. Bosanske tvrđave i zatvori puni su sokolskih radnika. Ono što se navadalo u procesu 1908. god., sve što se navadalo protiv celokupnog našeg naroda: spisi, dopisi, list »Srpski Sokol« i »Sokolski Glasnik«, lične veze i izjave, bili su dokumenti protiv ideje Sokolstva, koju treba staviti na optuženičku klupu i dokazati Evropi, da smo mi uzročnici evropskog rata i intelektualni začetnici atentata, jer da je Miško Jovanović u zapisniku od 11. augusta 1914. godine izjavio: »Dok nije Zakula došao u Tuzlu, ja sam bio lola i nisam se ničim bavio, a on me je uzeo u svoje ruke i doterao me, uveo me u Soko i napravio me drugim čovekom. Time je on mene oslobodio od duševne tame i zla, a tako sam ja i druge oslobađao privodeći ih u Soko.« To je bio dokaz, da smo mi putem sokolsko-kulturnog rada stvarali veleizdajnike i atentatore. U borbi i optužbi protiv našega rada uzeto je delovanje društva »Narodne Odrance« u Beogradu. Za nas je razumljivo, da pošto su osećaji borbe bili identični sa osećajima braće iz Kraljevine Srbije, da su metode privatne inicijative bile identične, ne nekim naročitim sporazumom, nego zajedničkim osećajima, koje niko nije trebao da stvara, jer su oni bili od pada naše slobode u našim dušama. Kao dokaz za intenzivni rad i delovanje Sokolstva i Narodne Odrance bio je dnevnik nadzornika lozničkog graničnog reiona kapetana Koste Teodorovića, u kome on kaže po svome uverenju: »Rad poverenika (Narodne Odrance) najčešće je maskiran uvedenjem Sokolstva i Pobratimstva«. Osim toga, skoro svi viđeni poverenici bili su i aktivni sokolski radnici u manjim mestima. Sve to skupa činilo je optužbu protiv Sokolstva, koje je imalo da odgovara na glavnoj raspravi koja se održavala u Banjoj Luci godine 1915-16. protiv 156 Srba zbog zločina veleizdajke. ... što su u nameri kao starešine, vođe, tajnici i odbornici, dotično organizatori u sokolskim pobratimskim društvima Bosne i Hercegovine, širenjem sokolskih listova »Srpski Sokol« i »Srpski Sokolski Glasnik« i držanjem predavanja propagirali jedinstvo celokupnog srpskog naroda, što su nadalje osnivali sokolska i pobratimska društva, po uzoru i načelima sokolskih i ostalih sokolskih društava u Kraljevini Srbiji, s kojima su zajedno bili sjedinjeni u viteškoj sekciji »Narodne Odrance«, vojnički disciplinirani i vežbali, da budu borci u narodnoj vojsci za oslobođenje Bosne i Hercegovine, i što su sistematski budili u članovima tih društava težnju, da u zajednici sa srbijanskom vojskom silom ostvare

političko ujedinjenje Bosne i Hercegovine s Kraljevinom Srbijom.« Sličnu taku optužbu izdaje i državno odvetništvo u Zagrebu meseca oktobra 1915. godine i kaže: »... da su spletkarstvom, nukanjem, poticajem, zavedenjem rečju, pismom, tiskotvorom, savetom i vlastitim činom, bunjenjem i snubljenjem, načinom podaljnijim podhvatili delovanje smerajuće na otrgnuću Hrvatske, Slavonije i Dalmacije, Bosne i Hercegovine od jedinstvenoga saveza Austro-Ugarske monarhije, te na pritegnuću i povećanje pogibelji iz vana protiv države, na pobunu i građanski rat u državi i time počinili zločin veleizdajke.« Sličnu optužbu digao je i državni odvjetnik u Vel. Kikindi. Na taj su način optuživani skoro svi sokolski radnici na čitavom teritoriju gde žive Srbi, Hrvati i Slovenci. Taku optužbu dizali su i protiv čeških Sokolova njihovi sudovi. I dođe dan suda. Vedra čela i jaka srca branili su optuženi svetu sokolsku misao, branili su misao Tyrša i Fügnera, a kroz nju branili su misao svoga naroda. Za sokolsku ideju umiralo se i trunulo, umiralo se da se vaskrsne. Takvo Sokolstvo bilo je — kako mi je još 1915. u tamnici napisao brat Zakula — »dostojno da mu se robuje ne samo duhom nego i telom.«

Hvala i slava svim onim sokolskim velikanima, kojih nema, a mi koji ostadosmo, radimo kroz Sokolstvo za dobro i sreću Kralja, Naroda i Jugoslavije!

Slet Sokolstva na Jadranu

Srednjoškolski dani

Početak sleta Sokolstva na Jadranu tvore srednjoškolski dani, koji se održavaju 13. i 14. juna.

13. juna u 6 sati počinju natecanja učenika-ca u lakoj atletici, plivanju te u igrama »borba« i »odbojka«. Svaka škola Primorske banovine postaviti će bar jedno odeljenje u lakoj atletici.

Nateče se za prvenstvo Primorske banovine. Za natecatelje raspisane su tri nagrade.

U nedelju 14. juna u 6 sati su pokusi za popodnevni nastup, a u 10 sati povorka kroz grad. Na Botičevoj poljani biti će skup, gde će školsku omladinu pozdraviti predstavnici vlasti i Sokolstva.

U 4 sata posle podne počinje javni nastup. Program je javnog nastupa biran i različit:

1. vežbe motkama u trojicama — učenici viših razreda;
2. vežbe vencima — učenici nižih razreda;
3. proste vežbe — učenici nižih razreda;
4. vežbe šerpama — učenici viših razreda;
5. igre viših razreda;
6. vežbe batinama sa zastavicama — učenici prvog razreda;
7. raznostni — zabavna natecanja;
8. igre nižih razreda;
9. slikoviti nastup.

Po dosadašnjim prijavama sletu srednjoškolske omladine prisustvovati će veliki broj (preko 2000) učenika iz čitave banovine, koje će dopratiti nastavnici i roditelji.

Tehnički odbor sleta srednjoškolske omladine sačinjavaju srednjoškolski nastavnici i tehnički odbor Sokolske župe Split; time je postignuta skupna saradnja škole sa Sokolstvom.

Povlastice na vožnji parobrodima

Prigodom sleta Sokolstva na Jadranu »Jadranska Plovidba« kao i »Dubrovačka Paroplovidba« odobrile su povlastice na vožnji i to:

1. Od 12. juna do 5. jula svim domaćim učenicima sleta, koji će posedovati značku i overenu legitimaciju da je u sletskim danima bio u Splitu povlasticu od 50%.
2. Srednjoškolskoj omladini u danima 13., 14. i 15. juna povlasticu od 75% i to tako, da se ½ karte kupi na polasku, koja vredi i za povratak.
3. Sokolskom naraštaju, deci i glazbarima u glavnim sletskim danima od 26. do 30. juna povlastica od 75% (na polasku se kupuje ½ karte, koja vredi i za povratak).
4. Od 12. juna do 14. jula inostranim Sokolima sa značkom i uz overovljenu legitimaciju da je bio u Splitu u sletskim danima povlastica od 50%.

ROSIJA-FONSIER ♦ DRUŠTVO ZA OSIGURANJE I REOSIGURANJE ♦ BEOGRAD

Dva sokolska proglasa

Novoizabrani načelnik i novoizabrana načelnica ČOS prilikom svog nastupa uputili su čehoslovačkom Sokolstvu proglas, koji donosimo u doslovnom prevodu.

Proglas načelnika ČOS brata Agathona Hellera:

Braćo!

Posle četrdeset godina požrtvovnog rada, naš dragi vođa, brat dr. Jindřich Vaniček, napustio je mesto načelnika ČOS, kojemu je posvetio čitav svoj duh i svoj život.

Jedinstvenom voljom zastupnika sviju župa bio sam u odboru obce sokolske izabran na njegovo mesto. Znam, da zauzimati mesto načelnika ČOS ne znači još moći uporediti se sa svojim prethodnikom. Znam, da ono najdraže, što ste dali dragom bratu Jindři, plemeniti plamen muške ljubavi vaših junačkih srdaca i bistrih glava, ne mogu od njega naslediti.

Ipak vas molim, da mi ukazete vaše poverenje i pružite vašu bratsku pomoć. Sve ostalo hoću da zaslužim.

Vodiću vas u duhu i u smeru, kojim je radio i išao dr. Jindřich Vaniček. Vodiću vas čvrsto i odlučno sa ljubavlju i punom verom u vašu disciplinu i u vašu ljubav prema Sokolstvu.

Novo doba nameće nam nove zadatke i mi hoćemo da ih ispunimo, bez obzira na interese pojedinaca, stranaka, staleža i klasa, već jedino s

jednog jedinog gledišta: kako i čime najbolje raditi u korist Sokolstva i čehoslovačkog naroda.

Pod Jindřim vodstvom pobedili smo uvek i svuda. Da ne skrenemo od njegovog rada, ne smemo i dalje ništa manje hteti, već težiti za novim pobedama, novim uspesima, novim napretkom i procvatom Sokolstva.

Tome ću služiti svim silama. Kod toga me bratski pomozite. U tom se združite svi sa svima.

Promenila su se lica, ali nije se promenila naša stara zadaća, naš smer i cilj. Za tim starim poslanstvom Sokolstva svi napred!

Na zdar!

Agathon Heller,
načelnik ČOS.

Proglas načelnice ČOS sestri Marije Provaznikove:

Sestre!

Odbor čehoslovačke obce sokolske, na predlog prednjačkog zbora za članice ČOS izabrao me je za naslednicu sestri Milade Male, na mesto načelnice ČOS. Primila sam se te najčastnije, a pored toga najteže i najodgovornije zadatke samo zato, što mi ju je naložio prednjački zbor i odbor ČOS i jer sam se u Sokolu naučila da uvek slušam.

Sa zahvalnošću se sećam rada osnivačica i organizatorica ženske sokolske telovežbe, sestara Klemene Hanušove, Ane Ptáčkové, Barbare Sourkové, Eliške Roudné i konačno prve načelnice ČOS sestri Milade

Male, kao i rada svih mnogih njezinih, možda već zaboravljenih saradnica. Izjavljujem, da ću ići istim putem i svim snagama radiću na sjedinjenju i produbljivanju uzgoja sokolskih prednjačica.

Naše Sokolstvo raste u glavnom iz dvaju čvrstih i snažnih korenova, od kojih je prvi i najglavniji vlasitita osnova naše narodne biti i snaga, da bi Sokolstvo bilo uvek novo u uvek novom svetu.

Drugi glavni koren je dobrovoljno podređenje svih ličnih interesa interesima i potrebama celine, velika požrtvovnost svih njihovih pripadnika i zajednička sestrinska ljubav.

Svesna sam tih osnovnih komponenta i uvek ću raditi u tom duhu. Ako moram već biti prva među jednakima, hoću da budem i sama uvek prva te da se i prva pokoravam.

Hoću da Sokolstvo, koje prima sve dobro, ako treba i strano, bude i ostane svoje. Hoću, da ono prema svojim potrebama sve prožme svojim vlastitim duhom na korist naroda i domovine. Hoću, da stara sokolska disciplina nama sokolskim ženama postane železni zakon koji veže sve, a sama hoću prva da mu se uvek i u svemu pokoravam. Hoću, da krasno i danas dosta snažno bilje požrtvovnosti, koje je baš u sokolskim lgovima donelo toliko divnog cveća, bude uvek negovano i čuvano od žena, naraštajka i naše zlatne mladeži. To hoću. Verujem, da ćete sve sa mnom poći za tim idealima. S vama sam, pružam vam ruke i pozivam vas u pomoć na tom zajedničkom putu. Podi-mo njime skupa!

Ali kod toga vas jedno jedino molim:

Sestre, budimo uvek i svuda u istinu sestri!

Na zdar!

Marija Provaznikova,
načelnica ČOS.

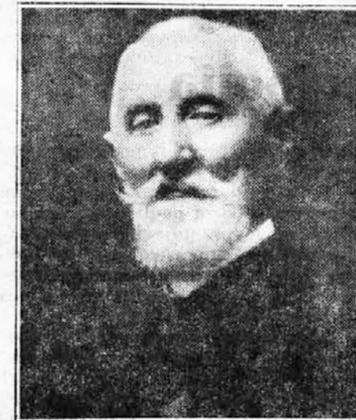
Slet župe Jana Kollara u Košicama

Prikazivanje stranih telovežb. sistema.

Agilna i sjajno vođena istočnoslovačka župa Jana Kollara priređuje dne 7. juna župski slet, na kojemu će se izvoditi ceo niz interesantnih takmičenja: narodne igre, proste vežbe, igre takmičenja, vežbe vojske, konjice i t. d., a pored toga prikazaće se strani telovežbački sistemi. Niels Bukha prikazivaće članovi iz Prešova, Herberta članovi iz Košica, a članice iz

Košica izvodice vežbe po sistemu Démy-a i Delerose-a. Odmah iza toga izvodice se kao komparacija pomenutih sistemima vežbe sastavljene po Tyrševom sistemu.

Župa priređuje slet u Košicama, a imati će veći značaj zbog toga, što će na njemu uzeti učešća i susedne župe Podkarpatska i dr., a i braća Poljaci iz župe Malopoljske (Lwow).

Br. František Česnovský, bivši dugogodišnji starosta Sokola Rėvnicích — 80 godišnjak

Br. Dr. Jan Masák, bivši član predsedništva ČOS — 60 godišnjak

Najstariji članovi Sokola Přerov (s leva na desno) br. Alois Plachý je član Sokola 53 god., br. Jos Široký 56 god., a br. Ant. Ratišborský 51 god.

Ispravak na članak »Pogrešna akcija«

U članku, koji je napisao brat dr. Bičanec u 22. broju »Sokolskog Glasnika«, a pod gornjim natpisom, napisano je nekoliko misli, koje ne odgovaraju istini. Molim br. uredništvo, da pod mojim potpisom i na moju moralnu i sokolsku odgovornost štampa sledeće:

1. Nisam u članku »Idea i organizacija Sokolstva i srednja škola« napisao, da predlažem osnutak sokolskih društava uz sve škole (osnovne i srednje), već sam napisao u predšnjem članku, da bi radi rada Sokolstva u selima bilo dobro, da se uz učiteljske škole osnuje sokolsko društvo,

kako bi se učiteljski podmladak spremio teoretski i praktično za rad u selima. Nisam zastupao u tom članku misao, da se uz ostale škole osnuju društva, već samo sokolska odeljenja uz odobrenje i pod upravom društva mesta. To je danas stvarno i provedeno. Iz toga proizlazi ovo: društvo uz učiteljsku školu, a odeljenja uz ostale škole. To je jedna istina.

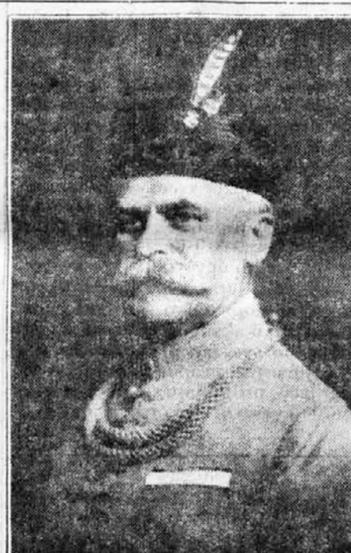
2. Nisam nigde zastupao niti napisao, da ja stupam u vezu ili da ću stupiti u vezu sa Proforskim društvom kao što sam, kako se u tom članku veli, stupio sa Učiteljskim društvom. Naprotiv sam zastupao mišlje-

Brat MUDr. Stanislav Bukovský, I. zamenik starostie ČOS

Brat JUDr. Vladimír Fleischmann, II. zamenik starostie ČOS

Brat Josef Trautlár, III. zamenik starostie ČOS

VOJISLAV BOGIČEVIĆ, (Tuzla):

Nekoliko primera o selu i seljaku

Na političkom zboru neke stranke, usred velikog broja naših Davida Štrbaca, grmi glasurina nekog demagoga, koji se do zbora dovezao taljigama, ili čak peške došao, a po varoši se šeće luksuznom limuzinom. Seljaci se zbili kao ovce, slušaju netremice i povladuju tvrdnje govornikove. Svaki čas se čuje pljesak i reči: »Živio! Jes' tako je! Ne more bit' drukčije! Pravo!« — a kad govornik zasu kao iz rukava raznim obećanjima, seljaci prosto da ga progutaju očima, slušajući njegove kao med slatke reči.

»Željeznica mora proći kroz ovo selo!« — viče govornik.

»Živio...o...o...!« — odobravaju seljaci.

»Sagradimo most od željeza, da ga ni na Dunavu takvog neće biti!« — zalci se govornik.

»Živio...o...o...!« — viču seljaci dok se javi jedan dičica:

»Ma živ bio, gospodine, kud će most kad nema rijeke kroz selo?«

»I rijeku ćemo mi vama kroz selo sprovesti!« — dočeka govornik i — ostade živ.

Ovaj primer, za koji mi rekoše da je istinit, naveo sam radi toga što se često čuje, kako je naš seljak, naročito bosanski, nepoverljiv prema građaninu i teško prihvaća sve što dolazi iz grada.

To je posve tačno, ali se dade ublažiti neospornom činjenicom, da je seljak nepoverljiv prema praznim rečima i pričanjima, ali ne i prema delima.

To njegovo nepoverenje datira još iz vremena, kad je Bosnom vlada-

la Turska i kad je on često puta morao upotrebiti razna lukavstva da se odhrve svima napastima, koje su ga kao kmeta snalazile. Tako je bilo i za celo vreme austro-ugarske vladavine. Ko god je iz grada dolazio od vlasti, išao je, ili da seljaka tera na »radu«, ili da ga hapsi za šumske štete, ili su mu »šikucije« dolazile da mu vode i poslednju kravicu. Kojekakvi zelenasi dolazili su da mu kupuju sljivu u cvatu, ili da mu daju pare pod 100 i više procenata interesa ili da ga na koji bilo način prevare.

A kad je on dolazio u čaršiju, onđ je bio predmetom sprdnje, a u očima vlasti bio je uvek »dummer Bošnjak«.

A u stvari, to je jedan beskrajni pačenić, koji »jad jaduje nikom ne kazuje«, za čiji je način života preblaga reč primitivan. Prije bi se moglo reći: mizeran. Ovdje govorim o bosanskom seljaku, kojega je Austro-Ugarska smatrala zalupanim, a kad je počeo svetski rat, najveće muke i najveće patnje podneo je taj seljak, čija su se telesa na stotine povijala na tankim vešalima, čije su glave na berzi ljudskoga života bile bez vrednosti, a sve te muke podnosio je on sa stoičkom hladnoćom i nikad »niti pismu, niti zubna škrinju!« I tada je on u očima austro-ugarskih vlasti bio politički sumnjivac, špijon, član Narodne odbrane, veliko-Srbini i ultra nacionalan, taj prezreni »dummer Bošnjak«.

Ja sam pre nekoliko godina proboravio na selu svega dva meseca. Imao sam prilike da se upoznam izblize sa životom našega seljaka i ja sam tek tada dobio donekle jasniju sliku o životu te pretežne većine našega stanovništva. Video sam koliko je preterana njegova skromnost, video sam kako se ne zna služiti sa svim

onim, što mu majka zemlja u punom obilju pruža, a čuo sam i to gde neki građani vele: »On je tako naučio, ne bi valjalo da se nauči na varoški život!« On je nepismen, neprosvećen a uz to praznovjeran. Evo da u ovoj ozbiljnoj šalji rečem jedan primer, upravo iz toga sela: »Neki šaljivčina (inače dobar čovek), kupi u varoši »larfu«, kako se to u palankama veli maski ili mačkari. Larfa je predstavljala izobličenu čovečju glavu sa ogromnim nosom. I jednog letnog predvečerja, kad se žeteoci vraćaju sa polja, a cvrčci otpočinju pesmu, zagrne se on belim čaršafom, larfu metne na lice i skupi se kraj nekog prelaza, kud se seljaci vraćaju u selo.

Eto ti jednog postarijeg snažnog seljaka. Na licu mu se vidi umor, ali i zadovoljstvo, jer je toga leta letina bila dobro ponela. Kad se seljak približi prelazu, izdiže se šaljivčina lagano u belom čaršafu sa strašnom maskom na licu. Izgledao je strašan u pomrčini, tako da seljak ispusti srp i kosu i počeo podrhtavati u nogama.

»Ja sam kuga« — čuo se potmulo glas — »idem u tvoje selo da ga pomorim. Ponesi me i okreći dvokrat svoje kuće, pa ću tebe i tvoje pošte-deti.«

Seljak i nadalje drhti, ne gleda ni levo ni desno, ugiba leđa, a taj šaljivčina, koji je težak do 80 kg uzjaha mu na leđa. Do sela je skoro dva kilometra. Seljak juri kao da su vile ušle u njega, preskače ograde, da sve puca i nosi kugu u svoje selo.

Za tren oka doleće do svoje kuće, odbaci odvratni teret, othknu i kao bez duše uleće u kuću.

Sutradan je dovratak bio okrećen a seljak je odležao tešku bolest šest nedelja u postelji i jedva ostao živ.

Ove primere, koji nisu šaljivi ne-

go li sadrže jedan snažan vapaj narodne duše za prosvetnošću, naveo sam da se vidi kako je naš seljak jedno neobrađeno, ali plodno polje.

Naveo sam i za to, da se vidi, da se u narod ne ulazi knjiški i sa pregrštima šupljih fraza, jer će se mnogom dogoditi kao onome čestitom apostolu trezvenosti, koji je čitava dva sata držao na nekom zboru predavanje o tome kako alkohol truje telo i dušu, kako uništava domove i prazni keše. A kad je sav znojjan i blažen od postignutog uspeha dovršio predavanje, onda ustade jedan diča pa će reći:

»E baš ti valja, gospodine, na tako zorli pametnom eglenu. E baš neka si nam rek'o o tome alkoholu, anama te mate i daleko mu kuća od nas. Mi, dragi moj gospodine, ljuštimo našu sljivovicu pa nas i Bog čuva.«

Upravo radi toga što je naš seljak »tabula rasa«, upravo radi toga što je selo ograđeno od varoši kineskim zidom, otečean je posao i oko širenja sokolske ideje na selu.

Još i danas naš seljak računava na seksere i petake, krunu i vorinte. Ne voli on tih švapskih para, ali ne zna drukčije proračunati. Za onih dobrih godina, kad bijaše »para k'o blata«, kako se je često čulo, posmatrao sam jedan interesantan slučaj.

Neki seljak prodao volove i primio pare. Najpre je seo u jedan jak rak kraj kuće gde sam stanovao. Izvadio je iz torbe komad bajatog kukuruznog hleba, malo soli i glavicu crvenog luka. Kad je »dobro« ručao, onda izvadi iz njedara jedan povelik zamotuljak u prljavom peškuru. Kad ga razveza, ugledah hrpu stotinjarki ili »stoja«, kako se to kod nas kaže. Između njih je bilo i nekoliko novčanica od hiljadu dinara. Opljunu palac i kažiprst i počeo da broji. Čujem ja:

...dvadeset i osam, dvadeset i devet, dvadeset i deset, a onda zastane. Zabroja se. Tako je počinjao i povraćao se nekoliko puta, a kada vide da ne može prebrojati, onda zgruva one banknote u gužvu, zamota ih u peškir i turi u njedra. Dobro se uzrignu, izvadi kamaš što mu je za vratom bio zaboden, zapali lulu i otpuči niz prašljivu cestu.

Bog zna, pomislih se, ko će videti koristi od te s krvavim znojem stečene pare.

Lekar nerado ide u selo. Radi toga je seljak žrtva raznih boleščina, a od njih se brani samo vračarijama i bapskim travama. On je na suncu u prirodi, na čistom vazduhu, ali treba posmatrati seoske devojke kad se iz varoši vraćaju nedeljom i svecem u selo. One su blede i nerazvijene, a njihova pesma puna neke daleke težnje pomešana s bolom, slična je njihovim bleđim licima.

A mi? Mi svi živimo od toga seljaka, koji nas »hrani i oda zla brani«, kako je rekao pok. Petar Kočić. Potrebno je i da mu pomognemo, ali od svega srea, jer nećemo biti nagradeni samo sa iskrenom zahvalnošću, nego li će od toga imati i naša otadžbina koristi.

Ovo sve rekoh i isprepletoh sa nekoliko šalama, koje u mojoj duši odjekuju kao žalosna zbilja, da bih mogao pobuditi što veću ljubav za selo i seljaka. Neka učini svako ko šta može. Neko će zborom, neko tvorom. Neko delom, neko savetom, kako je kome zgodnije i priručnije, a ja ću drugi put pokazati i jednu zbiljskiju sliku naših sokolskih četa, koja će nam svima otvoriti oči i pokazati, koliko je važan i potreban rad na selu i to rad sokolski, to ovde naglašujem i podvlačim.

nje i ostajem i danas kod toga, a to se predlaže i u članku »Pogrešna akcija«, da Uprava Saveza SKJ stupi u vezu sa Učiteljskim udruženjem, Proforskim društvom i Društvom nastavnika gimnastike — ne zato da oni, ako nisu članovi Sokolstva, vrše uzgoj — već da se u dogovoru s njima zajednički poradi, da se reši nesnosno stanje fizičkog vaspitanja u školama i da se s tim udruženjima poradi i dogovori o čim uspešnijoj propagandi za Sokolstvo u školi (vidi »Putevi ciljevi« SKJ — koji se potpuno poklapaju sa onim, što sam napisao), a osim toga potreban je ovaj dogovor radi naredaba, koje neprestano dolaze i dovadaju do jedne atmosfere nepovoljne za Sokolstvo. Eto, druge istine.

3. Nisam u Beogradu, a prilikom mog predavanja 31. IV. o. g., rekao, da je kod nas osnovano prvo sokolsko društvo već gimnastičko društvo godine 1857. Ako je potrebno, ja ću to u »Politici« javno da konstatujem, jer taj broj »Politike« nisam čitao. To je treća istina.

4. Iz osnove je netačno da bih napisao, da treba sokolsku omladinu uzeti iz ruku sokolskih organizacija. Ne mogu da razumem, odakle ovakova misao i malo mislećem čoveku dođe na pamet. Mislim, da je to izveo iz one rečenice, gde kažem, da usled velikog broja dece moraće se osnivati sokolska odeljenja po školama, a tad da je potreban dogovor sa profesorima-Sokolima, nastavnicima gimnastike, a i upravama zavoda. Ta to je čisto stvar administrativne naravi, a ne ideološke, za koju treba prokleti Bogunovića. To je četvrta istina.

5. Nisam, niti ću razvijati akciju Sokolstva van sokolske organizacije, već je istina ovo, da među učiteljstvom držim predavanja iz oblasti telesne vežbe po sokolskom sistemu. U koliko bi držao predavanja o Sokolstvu među učiteljstvom, činim na poziv učiteljske organizacije uz prethodno obaveštenje mesnog društva. I gde sam god predavao — uspeh je bio za Sokolstvo, i učiteljstvo stupa u sokolske organizacije i pomaže. Nije tačno, da se ja obračam, već svugde sam ja zvan. Svi oni, koji su svršili tečajeve u provinciji, postali su aktivni članovi Sokolstva. To je peta istina.

6. Ne odgovara tvrdnja, da sam ja upozoren od strane sokolskih redova o pogrešnosti mog rada. Stoji protivno, da kao i ovaj članak, tako kruže i druge neistine o mome radu, ali uvek iza leđa i potpuno netačne. Na ono što se govori, a ne da mi se crno na belo — ja se ne osvrćem, a naročito ako dolazi iz sredine, koja unapred dobro hoće da napravi zlim,

a zlo još većim zlom. Rad moj među učiteljstvom nije a niti sme da bude pod drugom, osim učiteljskom kontrolom. Na ceo moj rad izvan Sokola bilo je prisutno i članstvo i predstavništvo Sokolstva. To je šesta istina.

Završavajući ispravak — kažem ovo: Bilo bi mi vrlo milo, što više, trebao bi to Savez da učini t. j. da dođe u Zagreb, Gospić, Varaždin, Krapinu, Hrvatsko Zagorje i u sva ostala mesta gde sam bio, govorio, radio, pisao i t. d., pa će sokolska javnost, kojoj će Savez dati izvešće, biti tačno obaveštena o »pogrešnoj akciji« brata Bogunovića. Dalje: Zasta je interes Sokolstva da se ovome učini kraj. Ja sam tu vedra čela i oko u oko da kažem istinu u tvrdjnoj veri, da će istina i pravda pobediti.

Na ostali deo članka pomenutoga brata, koji je pisao članak, ja se neću osvrćati, verujući, da će i taj deo biti vrlo brzo prikazan u pravome svetlu t. j. kad izade članak — kao zaglavak svega onoga, što sam pisao o odnosu Sokolstva i škole i to javno pod svojim potpisom u »Sokolskom Glasniku«.

I ovaj deo pisanja protiv rada neće me odvratiti da radim među učiteljstvom, da pravilno shvati sokolsku Misao za dobro

Naroda — Kralja i Države, i da postanu aktivni članovi Sokolstva, jer je u meni duboka vera, da dok učiteljstvo ne bude u redovima Sokolstva, nema uspeha

Sokolstva u životu Naroda!
Zdravo!
Zagreb, 30. V. 1931.
Dušan M. Bogunović.

† Karel Lubec

Ovih dana umro je u 84. godini života u Ptuju finansijski ravnatelj u penziji Karel Lubec, otac naše savezne načelnice sestre Elze Skalarjeve.

Pokojni Lubec rođen je u Bišu. Gimnazijske nauke svršio je u Mariboru, a u Gracu filozofski i potom pravni fakultet, gde je iza toga stupio u službu kod finansijskog ravnateljstva. U Gracu je bio višegodišnji i zadnji predsednik izvanakademske Čirilo-Metodskog društva. Radi svog odlučnog nacionalnog rada bio je od Nemaca proganjan i odmah iza prevrata kao 74-godišnji starac i konfiniran. Da izbegne daljnjim šikanacijama preselio se je zatim u Ptuj.

Neka je slava dobrom pokojniku, a sestri načelnici naše iskreno bratsko saučešće!

stvu, a ujedno je pozdravio Kraljevsku vladu, g. Ministra prosvete, kao i sve Sokole i Sokolice, koji su ne zaleći truda, a ne radeći ni za slavu ni za čast, pohrlili pod najmladi sokolski barjak, da mu odadu svoj sokolski pozdrav. Državna himna i oduševljeni »Zdravo« propratili su lepi govor starešine, a nakon toga povorka je krenula prema gimnaziji u sokolanu, gde su na letnjem vežbalištu održane generalne probe svih kategorija za popodnevnu javnu vežbu.

U podne je održan u letnjoj bašti hotela »Orao« zajednički ručak, na kome su, pored g. Ministra prosvete, starešine župe Beograd br. Branka Živkovića, koji je ujedno zastupao i Savez Sokola kraljevine Jugoslavije, uzeli učešća predstavnici svih sokolskih društava i svih mesnih nacionalnih, kulturnih i humanih društava.

Njegovo Veličanstvo Kralja pozdravio je starešina društva br. dr. Soretić, a g. Ministra prosvete i Kraljevsku vladu potstarešina br. dr. Dušan Petrović, dočim je br. dr. Petar Jović pozdravio starešinu jugoslovenskog Sokola, Njegovo Visočanstvo prestolonaslednika Petra, zatim sve Sokole i Sokolice, obrativši se nakon toga na češkom jeziku Česima i Čehinjama sa nekoliko reči zahvalnosti i konačno braći Rusima. Br. general Artamanov, starešina ruskih Sokola u Jugoslaviji, održao je jedan vanredno topao govor, u kome je izneo svu tešku rusku sadašnjicu i veru u budućnost, te za blagodarilo drugoj svojoj otadžbini Jugoslaviji. Starešina župe i ujedno predstavnik Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije, br. Branko Živković, zahvalio se u ime g. Ministra prosvete, Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije i župe Beograd, čestitajući Sokolskom društvu u Rumi razvijanje i osvećenje društvene i naraštajске zastave, podvukavši, da se je Sokolsko društvo u Rumi kroz zadnje 4 godine svojim neumornim radom sasvim podiglo i svojim napretkom stupilo u red boljih, jačih i aktivnijih sokolskih društava.

Naraštajská zastava

Za vreme zajedničkog ručka veoma lepo i skladno svirala je vinkovačka sokolska fanfara jugoslovenske, češke i ruske pesme.

Usred zajedničkog ručka izvezli su se starešina društva, rumski načelnik i sreski načelnik g. Milorad Mičić na granicu rumskog sresa, da dočekaju bana Dunavske banovine, g. Milana Nikolića, koji je došao u pratnji g. Dušana Petrovića, šefa upravnog odeljenja i g. Vujića, načelnika trgovinskog odeljenja. Nakon pozdrava starešine i rumskog načelnika, g. ban se dovezao sa svojom pratnjom u Rumu, gde je bio oduševljeno dočekan od Sokola i Sokolice i mnogobrojnog rumskog građanstva.

Već posle 2 sata posle podne formirala se ponovno sokolska povorka, da sa zastavama i glazbama krene na sletišta na razvijanje i osvećenje zastava. Tačno u 3 sata stigao je izaslanik g. Ministra vojske i mornarice, g. pukovnik Jovanović, pozdravljen od nepregledne mase gledalaca, Sokola i Sokolice. Sviranje državne himne bio je znak dolaska izaslanika Njegova Veličanstva Kralja, g. pukovnika Jakovljevića, koga je dočekao čitav upravni odbor sa rumskim načelnikom i starešinom župe na ulazu na sletišta, a starešina društva toplo pozdravio. Pred samim vežbalištem, na kome su bile postrojene sve sokolske kategorije, svrstani delegati i zastave rumске i ostalih sokolskih društava, već su bili spremni sveshenici pravoslavne i rimokatoličke crkve na čelu sa protom g. Saulom i prelatom g. Lakajnerom da odmah nakon dolaska izaslanika Njegova Veličanstva Kralja pošnu sam čin osvećenja.

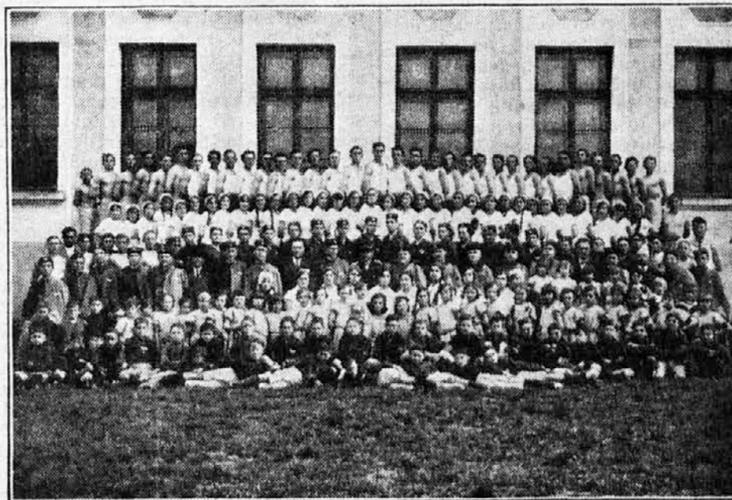
Nakon osvećenja zastava po pravoslavnom obredu mesni paroh g. Emilijan Grbić, banski većnik, održao je veoma lepo prigodno slovo iznevši misao, da se Hristova nauka ljubavi potpuno slaže sa sokolskom idejom bratstva i ljubavi i da je stoga pravoslavno sveshenstvo uvek gajilo simpatije prema Sokolstvu. Posle osvećenja po rimokatoličkom obredu, razvili su kumovi zastave i br. Dušan Ostoić sa nekoliko lepih i biranih reči predao je zastavu starešini župe, br. Branku Živkoviću, završivši ovim rečima: »Predajući ovo divno sokolsko znamenje, želim, da se svi sinovi i kćeri naše Rume okupe pod ovaj sokolski barjak, kako

bi i naša Ruma u velikoj sokolskoj zajednici zauzela što lepše, bolje i časnije mesto.«

Posle govora starešine župe i starešine Sokolskog društva u Rumi te zaveta barjaktareva održao je govor u ime g. Bana i Kraljeve banske uprave g. Vujić, čestitajući društvu ovu slavu i odavši priznanje Sokolstvu na njegovom telesnom, moralnom, nacionalnom i slovenskom radu.

Najveću pak moralnu pomoć rumskom Sokolu i najveće priznanje Sokolstvu uopšte pružio je ministar prosvete g. Boža Maksimović svojim

izvazao je oduševljene aplauze, a njihova tačna izvedba, sa sigurnim pokretima, pokazala je, kako naši seljaci mogu biti odlični vežbači i dobri Sokoli. Zadnja tačka — proste skupinske vežbe — koju su izveli rumski Sokoli članovi, a koju je za ovu svečanu prigodu sastavio vredni i agilni prednjak br. M. Rosenzweig, svojom kompozicijom je zadivila sve gledaoce. Nastupi su bili odlični, vežbe su izvedene veoma dobro, samo kod nekih vežbi razmicanja i pokrivanja nisu bila na visini samih nastupa i izvedbi samih vežbi.

Sokolsko društvo Ruma — uprava sa člansvom, naraštajem i decom

divnim govorom, koji su svi sa najvećom napeću i pažnjom saslušali. Dostojanstvenim vojničkim hodom prišao je tada izaslanik Njegova Veličanstva Kralja, g. Jakovljević, društvenoj zastavi i dok je zabijao spomen klinčić Njegova Veličanstva Kralja, Njegova Visočanstva prestolonaslednika Petra i Kraljevskog Doma, razdragani Sokoli i Sokolice i ogromna masa gledalaca burno i oduševljeno su klicali Kralju, Prestolonasledniku i Kraljevskom Domu. Posle državne himne izaslanik Njegova Veličanstva Kralja, ispraćen visokim funkcionerima, starešinama sokolskih društava i upravnim odborom Sokolskog društva u Rumi, burno pozdravljen napustio je sletišta.

Na javnoj vežbi nastupile su sve sokolske kategorije i izvedene su vežbe, predviđene i određene za ovogodišnji slet na Jadranu u Splitu, a osim toga su učenici ovašnje gimnazije izveli proste vežbe sa sleta Sokolske župe Beograd 1928. god., a učenice gimnazije, koje je izvežbala i predvodila nastavnica gđa. Platonova, veoma su lepo i precizno vežbale proste vežbe. Nastup sokolskih četa iz vinkovačkog okruga, koje su izvele proste vežbe seoskih četa za beogradski slet,

Uveče je održana u velikoj kinosali Vašaš sokolska akademija sa veoma lepim i biranim te obilnim programom, na kojoj je učestvovala većina društava, davši najbolje, što se zamisliti može, a mešoviti hor državne realne gimnazije veoma je dobro otpjevao sokolske pesme i pratio vežbu »Jadransko Morje«.

Po oceni stručnjaka i javna vežba i sama akademija potpuno su uspele, a samo građanstvo rumsko bilo je upravo oduševljeno. Moralni je uspeh ove sokolske, jugoslovenske i slovenske manifestacije izvan svake sumnje i od velike je kroisti za naše rumске prilike, a materijalni je uspeh takav, da će Sokolsko društvo samo moći ostvariti mnoge svoje potrebe.

Društvena zastava, koju je poklonio kum br. Dušan Ostoić, ugledni trgovac i banski većnik, a koju je izradila po nacrtu br. dra. Romana Soretića gđica. V. Imova, učiteljica u Sr. Mitrovici, pravo je umetničko delo. Naraštajská zastava, poklon kuma br. Mirka Bajića, trgovca i člana uprave, a izrada gđe. Marice Lovrić, svojom jednostavnošću i svojim veoma lepim narodnim sokolskim motivima spada po mišljenju mnogih učesnika među najlepše naraštajске zastave.

Veliko nacionalno slavlje u Rumi

Razviće i osvećenje sokolske društvene i naraštajске zastave

Nikada, rumskim ulicama, okićenim zastavama i čilimovicima, nije prošla tako velika, lepa i impozantna povorka mladosti, snage i lepote kao 24. maja prigodom razvijanja i osvećenja sokolske društvene i naraštajске zastave. Nikada Ruma nije doživela tako veliko i lepo slavlje. Beogradmatica, Beograd I, II i IV, Zemun, Pančevo, Smederevska Palanka, Kragujevac, Valjevo, Požarevac, Arandjelovac, Šabac, Batajnica, Dobanovci, Stara Pazova, Indija, Stari Banovci, Srem, Mitrovica, Sid, Vinkovci, Nikinci, Ruma, seoske čete iz vinkovačkog okruga, ruski Sokoli i Sokolice iz

brzi voz, kojim je stigao ministar prosvete g. B. Maksimović, koga je srdačno pozdravio starešina društva br. dr. Soretić i rumski načelnik g. Reinprecht.

Veličanstvena povorka od preko 1500 Sokola i Sokolice, a isto toliko seljaka iz Rume i okolice krenula je uz marševe vinkovačke sokolske fanfare i mitrovačke glazbe u mesto, na čelu sa g. Ministrom prosvete, starešinama društava, rumskim načelnikom i kumovima sokolskih zastava braćom Dušanom Ostoićem, trgovcem i banknim većnikom i Mirkom Bajićem, trgovcem.

Društvena zastava

Beograda, Čehinje u divnim živopisnim češkim narodnim nošnjama dostojanstveno su promarširali kroz Rumu, a nad njima je lebdeo veliki duh sokolskog osnivača i tvorca, Miroslava Tyrša.

Hiljade seljaka iz rumске okolice došle su pod barjacima, da svojim prisustvom uveličaju retku slavu Sokolskog društva u Rumi. Specijalni vozovi od Beograda i Vinkovaca dovezli su Sokole i Sokolice sa strane, koji su zajedno sa rumskim Sokolima i Sokolicama, svrstani u duge četveroredove, u stavu mirno, dočekali beogradski

Ogromne mase Rumljana i Rumljanji po tratorima, kada je povorka kretala, oduševljeno su pozdravljali Sokole i Sokolice kličući Kralju, Jugoslaviji, Rusima i Česima. Usred varoši, pred ukusno podignutim slavolukom, iskićenim trobojkama, cvećem, zelenilom i velikim napisom »Zdravo«, čitava je povorka zastala, a starešina društva br. dr. Soretić održao je govor, u kome je u kratkim potezima izneo sokolsku Tyršovu ideju, te se naročito zahvalio Njegovom Veličanstvu Kralju na ljubavi, koju je uvek pokazivao i pokazuje prema Sokol-

IZ ŽUPA I DRUŠTAVA

Župa Bjelovar

SOKOLSKO DRUŠTVO RASINJA.

Na 24. maja priredilo je Sokolsko društvo Rasinja javnu vežbu, na koju je pozvalo bliža i dalja bratska društva, koja su se pozivu lepo odazvala. U velikom broju došla su braća, sestre i gosti iz Koprivnice, Legrada, Ludbrega, Preloga i Sokolovca. Potonji su izveli krasnu vežbu s deklamacijom, koja se je među ostalima vanredno dojmila. Pre samog programa starešina Sokola u Rasinji br. Korelić Franjo pozdravio je prisutne, a po završenom programu, održao je sokolski okružni načelnik br. Bačić iz Koprivnice uspešno predavanje o Sokolstvu. Moralni je uspeh bio velik, pa je za pohvaliti bratska društva i goste, koji su svojim pohodom i vežbama počastili selo Rasinju, a i materijalno pomogli to društvu.

Župa Mostar

RAD SOKOLSKIH ČETA DRUŠTVA LJUBINJE.

Malo mestance, gde je pre rata nacionalna svest bila razvijena, po ratu zahvaćeno opštim vrtlogom, nije dospelo, da se sa poletom oda kulturnom radu i sokolovanju. Te poratne prilike doprinele su da je Sokolsko društvo u Ljubinju zbog toga često bilo u krizi. Nećemo se prevariti, ako rečemo, da je ljubinski Soko prebrodio taj vrtlog i da se nalazi na putu oporavljanja. Društvena uprava, kojoj je na čelu sreski načelnik br. Svetislav Nešić, čini napore da Ljubinje postane jedno jako sokolsko гнездо. Nijedno mesto gde postoji sokolsko društvo ne može se ponositi svojim radom ako svoj delokrug rada nije proširilo i na selo. Od prošle godine Ljubinje je pristupilo tome radu

i već sada u ljubinskom srezu rade i razvijaju se četiri sokolske čete.

Na 3. maja bila je tromesečna sednica funkcionera tih četa, kojoj je prisustvovala cela uprava ljubinskog Sokola. Da bi se video uspeh rada ovih mladih sokolskih jedinica navešćemo malo podataka.

Sokolske čete nalaze se u selima: Ubosko, Krapolje, Strujići i Ravno. Čine se pripreme za osnivanje novih sokolskih četa. Od do sada postojećih četa ovoj sednici prisustvovala su 22 delegata. Od strane sokolske župe Mostar prisustvovala su braća Čedo Milić, starešina župe, dr. Mile Dokić i Uroš Avdalović.

U početku sednice župski starešina br. Čedo Milić pozdravio je ove mlade sokolske pionere na selu i zahvalio im da ustraju u svom radu, na kome nema odmaranja. Zatim je starešina ljubinskog Sokola br. Nešić pozvao delegate pojedinih sokolskih četa, da pročitaju svoje izveštaje. Svi izveštaji primljeni su nakon kraće diskusije. Uspeh rada u sve četiri čete za zadnja tri meseca bio je ovaj:

Sve četiri čete broje 152 člana, 70 naraštajaca, 60 trezvenjaka; održali su 32 sednice; fondovi za gradnju doma iznose 4636 Din u gotovu i 4250 Din u materijalu, ukupno 8886 Din. Nabavili su 15 pljuvauca, okročili 41 kuću i napravili 2 nužnika. U ovom tromesečju imale su sve četiri čete 27 vežbi sa 77 članova vežbača i 70 naraštajaca. Knjižnice broje 134 knjige, od tih je pročitano 145 komada. Čete su dobivale listove: Sokolski Glasnik, Zdravlje, Narodnu Odbranu i Sokolsku Prosvetu. U zadnja tri meseca održano je u četama 26 predavanja; posejali su 850 kg deteline i 950 kg kraljev repe. Ove čete, osnovane pred kraj 1930. god., do sada nisu mogle dati bolji uspeh, ali se nadamo da će

sledeća tromesečna sednica u tome pokazati znatno napredovanje.

Nakon čitanja izvještaja došli su na reč predlozi o radu u drugom tromesečju ove godine, te je zaključeno, da se na Pavlov dan 13. jula o. g. održi javna vežba Sokolskog društva u Ljubinj i sokolskih četa sreza ljubinskog. Pruža se prilika svakoj sokolskoj četi koja istupi sa najmanje 20 vežbača, da će dobiti na poklon zastavu onaku istu kakve imaju ostale sokolske čete, a te zastave biće razvijene prilikom javne vežbe. Zaključeno je, da se na jesen priredi poljoprivredna izložba. Sledeća tromesečna sednica održaće se na 5. jula neposredno pred javnu vežbu. Izaslanici sokolskih četa izjavili su, da su njihovi učitelji agilni i da bi bez njihove pomoći rad u četama zastajkivao. Na ovoj sednici bili su prisutni i učitelji iz sela, gde još nisu osnovane čete, te su i oni izjavili spremnost, da se i u njihovim selima osnuju sokolske čete. Pri kraju sednice br. C. Milić opširno je izložio smernice rada u budućnosti i upozorio na sve eventualne prepreke, koje će morati savladati za dobro svoje, dece svoje i svoga sela. Iza njega govorio je župski prosvetar br. dr. Mile Dokić o zaostalosti našega sela, te o narodnom prosvetivanju u higijenskom i kulturnom pogledu te o pravcu rada za preporod našega sela. Naposljetku je govorio izvestilac za narodno prosvetivanje br. Uroš Avdalo- vić o odgoju dece u selu, o uporednom prosvetivanju žene u selu i o naprednom pčelarstvu. Na sednici su izjavili delegati sokolske čete Ubosko, da su već započeli napredno pčelarenje, pa mole župsku upravu za potrebne upute, te da im se šalje list »Pčelar« i koja knjiga o naprednom pčelarstvu. Napominjemo, da je nedavno u Ljubinj osnovana pčelarska podružnica, koja će verovatno pospešiti brže širenje naprednog pčelarstva u ovome sre- zu.

Po završetku sednice delegati sokolskih četa razišli su se svojim domovima, a učitelji sreza ljubinskoga održali su mali dogovor sa župskim delegatima o budućem radu u četama.

TROMESEČNA SEDNICA SOKOLSKIH ČETA U TREBINJU.

Trebinje je jako sokolsko гнездо, u kome se je i pre rata sokolovalo, gde je 1911. godine priredena sokolski slet, na koji su učestvovali Srbi i Hrvati pa čak i Čehoslovaci. Ovo isto Trebinje doprineslo je za slobodu i stvaranje ove naše države veliki danak u krvi pa čak i na vešalima 83 ljudske žrtve, osim toga na stotina dobrovoljaca.

Ali sve do sada Sokolsko društvo u Trebinju nije dazvilo svoj rad u selu kao što su to učinila druga mesta u mostarskoj župi.

Trebinjski srez do sada broji tek 2 sokolske čete i to u Duzima i Lastvi. Na 10. o. m. bila je tromesečna sednica ovih četa na koju su poslali 25 delegata. Osim toga sednici su prisustvovali 14 članova uprave Sokolskog društva u Trebinju, sreski načelnik brat Radojičić, a od strane župe bio je prisutan njen starešina br. Cedo Milić.

Sednici je pretsedavao starešina trebinjskog Sokola br. Cedo Jovanović, general. Konstatovano je, da su čete od strane društvenih funkcionera redovno obilježene, a za zadnja tri meseca postigle su ovaj uspeh:

Brojno stanje je 92 člana i 43 naraštajca. Skupili su članarine 569 Din. a u banci imaju 2654 Din. od toga u fondu za dom 1242 Din. Imaju 8 trezvenjaka. Održali su 13 sednice; na 18 časova vežbe pristupilo je 238 članova i naraštajaca. Knjižnice broje 15 komada knjiga, od tih pročitano je 10. Održali su jednu zabavu i 7 predavanja. Dobivaju »Sokolski Glasnik«, »Sokolsku Prosvetu«, »Stočarstvo« i »Težak«. Posadili su 300 komada voćaka, i posejali 4 kg kravlje repe.

Posle izvještaja nastala je diskusija te je zaključeno da se razvije štednja po četama; da se u društvu osnuje informativni otesek, koji će narodu na selu davati upute po privrednim pitanjima; da se zajedno s društvom održi javna vežba; da se održe predavanja u četama i to svakog meseca po jedno; da se sednice redovno drže svake nedelje; da svaki član nabavi po jednu pljuvaonicu; da se na jesen u Trebinju održi poljoprivredna izložba; da članovi čete naruče potrebno seme za jesenju setvu. Četa sa po 20 vežbača dobiće sokolsku zastavu prilikom javne vežbe. Izaslanici Sokolskog društva prilikom obilaska sokolskih četa ne smeju tamo piti niti uzimati jelo od članova sokolskih četa. Društveni referent za čete održaće u toku meseca maja tečaj iz pčelarstva i kalemljenja loze.

Po završetku sednice starešina župe br. Cedo Milić i nekoliko članova uprave Sokolskog društva u Trebinju otišli su u Zubce radi osnivanja nove sokolske čete, ali kako nisu učinjeni prethodni radovi (upis po spisku, uplaćena članarina za pola godine, nadena zgodna lica za funkcionere, mesto se- dišta) odgođeno je osnivanje čete za sledeću nedelju.

Starešina župe nastavio je put za Bileću, gde je pregledao rad Sokolskog društva, koje je jedno od najurednijih. Učinjene su pripreme za osnivanje nove sokolske čete u Divinu.

SOKOLSTVO U KONJIČKOM SREZU.

U ovom srezu Sokolstvo u selu udara prve početke. Do sada su osnovane čete u Bijeloj, Borcima i Kuli- Čičevu. Mlade čete, a terenom odeljene od sreskoga mesta, nisu do sada mogle postići onaj polet, kakav je u četama nekih drugih srezova, ali ipak daju nade, da će u ovom srezu učiniti preokret za bolji život seljaka.

Na 10. o. m. ove čete su imale tromesečnu sednicu, na koju su poslale 26 delegata. Ovo je i prva tromesečna sednica u ovom srezu. Sednici su prisustvovali skoro svi funkcioneri Sokolskog društva u Konjicu, a od strane župe br. dr. M. Dokić, Uroš Avdalo- vić i D. Bajić. Ovoj sednici pretsedavao je br. dr. M. Dokić. Zapisnik su vodili br. S. Repovas i A. Sofo. Otsutnog starešinu zastupao je br. P. Dika. Referent za sokolske čete je br. dr. I. Jelavić, advokat. O skromnom radu u ovim četama navodimo sledeće: imaju 171 člana i 51 naraštajca. Odbori su održali 14 sednice, članarine ukupljeno je 476 dinara, a u banci imaju 1760 Din. Fond za dom iznosi 800 Din. Trezvenjaka imaju 11. Nabavljeno je 40 pljuvaonica, a 113 članova okrećili su kuću, napravili 115 nužnika i jedno moderno dubrište. Bilo je 6 vežbanja; vežbača imaju 96. Knjižnice broje 65 komada knjiga, od toga su pročitate 42. Dobivaju »Sokolski Glasnik«, »Narodnu odbranu«, »Težak«, »Zdravlje«. Održali su 3 predavanja. Posadili su 342 vočke i 500 bagremova.

Posle izvještaja nastala je diskusija o budućem radu te je zaključeno, da se na 19. jula održi druga tromesečna sednica, a na 2. augusta javna vežba sokolskih četa i Sokolskog društva u Konjicu. Tada će se održati i utakmica. Na jesen će se prirediti izložba plemenitog voća i mlečnih proizvoda, a dotle će se učiniti pripreme za osnivanje mlečarske zadruge u Konjicu. Zaključeno je da se pojača rad na organizaciji štednje i trezvenosti. Na završetku je obećao referent br. dr. Jelavić, da će društveni funkcioneri prosvetni i tehnički redovno obilaziti sokolske čete. Sednica je održana u sokolani lepo uređenoj. Posle sednice župski delegati održali su malu konferenciju sa nekim članovima uprave konjičkoga Sokola, te su dobili utisak, da je uprava Sokolskog društva u Konjicu u zadnje doba razvila življi rad, te je osnovan tamburaški zbor, a radi se na osnivanju pevačkoga oteška. U obadva oteška radi učitelj br. Lazić. U. Avdalo- vić.

Župa Niš

SOKOLSKO DRUŠTVO NIŠ.

Sokolsko društvo Niš priredilo je 10. maja t. g. svoj veliki javan čas. 9. maja uveče u Sokolani priredeno je sokolsko poslo. Na poslu priredeno je mali koncertni deo. Pevačka družina »Kostantin« prijateljski je sudelovala pevanjem sokolske himne od Zajica. Priredena je i obilna lutrija. Poselo je posetio i ban Moravske banovine g. Jeremija Zivanović i pomoćnik bana g. Radmilo Todorović sa svojim porodicama.

10. maja u 11:30 časova iz Sokolane krenula je kroz varoš impozantna sokolska povorka. Učesnici su bili za kičeni lipovim grančicama. U povorci su bili najvideniji građani Niša. Na čelu povorke bio je jahači otesek društva na konjima sa kopljima, pa vojska, zastava, uprava društva, deca, članstvo, muški i ženski naraštaj, ruski Sokoli i deset seoskih sokolskih četa. U varoši su bile postrojene duž sviju ulica, kojima je povorka prolazila, sve škole iz varoši i bližnjih sela, pa su učenici pozdravljali povorku i bacali cvetice. Građanstvo je naročito pozdravljalo seoske čete, čije je držanje bilo naročito lepo i veselo, ma da prvi put nastupaju.

Povorka je ostavila lepu sliku i živ utisak. Ovo je najuspelija kulturno nacionalna manifestacija u Nišu, i time je Sokolstvo mnogo učinilo za svoj daljni rad i uspeh. Popodne u 4 časa počeo je javan čas u dvorištu Sokolskog doma. Već u vremenu određenom za početak javnog časa sva mesta na tribinama i sva sedišta u opšte bila su popunjena. Na svim stranama bilo je mnogo koji su stajali.

Ovom javnom času prisustvovali su sve seoske sokolske čete, vojska, veliki broj daka iz seoskih i varoških škola. Uprava društva pustila je, da času prisustvuju i veća grupa Arnaut- radnika sada u Nišu, koji po svome kazivanju prvi put posmatraju Sokole na vežbi. Tako isto bio je prisutan i ogroman broj građana, te se smatra, da nijedan javan čas nije bio tako dobro posećen kao ovaj, i nikada u Nišu nije tako uspeo kao ovaj i to u svakom pogledu.

Nastupanje je bilo sledećim redom: deca proste vežbe, naraštaj pro-

ste vežbe, jahači otesek proste vežbe sabljama; vežbe na spravama svih kategorija, dečje igre, članice, seoske sokolske čete, članovi i jahači otesek — preskakanje prepona na konjima u svećanoj odori.

Izvodene su vežbe propisane za župski slet, i sve kategorije uložile su mnogo volje, istrajnosti i truda te su ih vanredno lepo izvodile. Nikada do sada u Nišu nisu vežbe izvodene sa takvom tačnošću i elegancijom kao sada, te je opravdano bilo oduševljenje i buran aplauz publike.

Brat Borojević pri skoku prepone

Vežbe jahačeg oteška izvodene su tačno i precizno sa izrađenim stavovima i sa puno elegancije i ritma, a preskanje prepona bilo je čisto i savršeno pravilno, te je svaki pojedinac bio posle svake preskočene prepone burno pozdravljen.

Ali pravi urnebes od aplauza nastao je pri nastupu seoskih sokolskih četa. Na mnogim očima posmatrača vide se od radosti suze. Sokolske seoske čete prvi put nastupaju pred publiku; one su skoro obrazovane i nisu imale vremena da se spremaju, pa ipak nastupaju sigurnim korakom, pravog pogleda, poravnati i radosni što ih publika ovako lepo pozdravlja te ulažu svu svoju volju i umešnost da pravilno vežbaju. I uspevaju, vežbaju vežbe propisane za župski slet tačno i bez grešaka; njihove su vežbe i lepe i gipke.

Četa Trnjane izvodi vežbe sa puškama. Volja i trud načelnika kao i članova čete nagrađena je pohvalom publike.

Po završenom vežbanju članovi uprave dobili su pohvalu od mnogih posmatrača, da Sokolsko društvo Niš nikada do sada nije nastupilo ovako sjajno kao ovog javnog časa.

Materijalni uspeh nam je ovog puta kao ni jednom prilikom do sada, pa čak veći i od nekih ranijih župskih sletova.

Društvo Niš ima sada seoske sokolske čete Niška Banja, Toponica, Belotince, Jelašnica, Gornji Matejevac, Donji Matejevac, Sicevo, Gornje Medurovo, Kamenica i Ostrovica. Sve su čete dobre, ali se ističu opet Gornji Matejevac, Sicevo, Donji Matejevac i Gornje Medurovo, u kojoj su četi ma da je seoska ipak u upravi četiri se- stre. — Jel. J. Ipanović.

Župa Novi Sad

I. SOKOLSKI SLET SOMBORSKOG OKRUŽJA U APATINU.

Sokolska društva somborskog okružja, u koje spadaju društva Sombor, Apatin, Bački Brestovac, Deronje, Vajska, Ridica, Svetozar Miletić, Stanišić i Stari Sivac, priredila su 24. maja okružni slet u Apatinu. Jutarnjim vozovima doputovali su Sokoli u Apatin, a sa njima jedna četa 51. pešadijskog puka iz Sombora sa vojnom muzikom i fanfarom Sokolskog društva Sombor. Kao izaslanici Sokolske župe Novi Sad došli su načelnik župe br. Milan Teodorović, tajnik župe br. Milovan Knežević i član uprave župe br. Đura Jovanović. Celo pre podne vršene su probe za javnu vežbu pod vodstvom okružnog načelnika br. dr. Vlade Cvetića. U 11 časova obra- zovala se na sletištu povorka na čelu sa četom vojnika 51. pešadijskog puka. U povorci su učestvovala sva deca, naraštaj i članstvo, kojih je bilo ukupno oko 850 učesnika. Povorka je krenula od sletišta sa vojnom muzikom i sokolskom fanfarom ulicom Kraljice Marije i Kralja Aleksandra do opštinske kuće, pozdravljena celim putem od strane mnogobrojnog građanstva Apatina. Kod opštinske kuće povorka se zaustavila, gde ju je sa balkona opštinske zgrade pozdravio lepm govoro- m starešina Sokolskog društva Apatin br. dr. Milan Vakanjac, javni be- ležnik.

Prilikom pozdrava Njegovog Veličanstva Kralja zario je iz hiljadu grla gromko: »Živeo Kralje!« Vojna muzika je tada otvirala himnu. Zatim je br. dr. Vakanjac pročitao de- pešu bana Dunavske banovine g. Mi- lana Nikolića:

Sokolsko društvo Apatin.

Zalim što sprečen službenom duž- nošću ne mogu prisustvovati sletu. Ra-

dujem se napretku i razvoju Sokol- stva, koje čeliči telo i bodri duh mla- dih Sokola na službu Kralju i Otadž- bini. Zdravo!

Ban Milan Nikolić.

Od strane župe pozdravio je So- kole br. tajnik župe M. Knežević, iz- ražavajući svoje veliko zadovoljstvo za ovako uspešu manifestaciju sokol- ske svesti ovoga kraja i želju da So- kolstvo i dalje ustraje u svome radu na dobro Kralja i Otadžbine. S time je svečana povorka završena.

Posle podne održana je na sletištu (Sportski stadion: S. K. Tri Zvezde) javna vežba svih prisutnih društava, na kojoj su izvodene proste vežbe, koje su određene sa slet u Splitu. S obzirom na to, što su većina društava novoosnovana, vežbe su izvedene pri- lično dobro. Vežbe su izvodili članovi, članice, muški i ženski naraštaj i mu- ška i ženska deca. Muško članstvo je izvodilo vežbe na spravama, od kojih su naročito vešto izvedene vežbe na krugovima. Kao završetak bila je vež- ba s puškama izvedena od vojnika 51. pešadijskog puka. Posle sjajno izvede- ne vežbe publika je oduševljeno klica- la vojsci. Time je javna vežba zavr- šena.

Uveče je u Sokolani održana sve- čana akademija, na kojoj su izvodene vežbe dece, naraštaja i članstva poje- dinih društava, koja su se takmičila među sobom u izvođenju svojih naj- lepih sokolskih produkcija.

Posle završenog programa od de- set tačaka nastavljena je igranka.

Time je završen ovaj prvi sokol- ski slet somborskog okružja sa lepm moralnim i materijalnim uspehom.

Župa Osijek

IZ NAČELNISTVA ŽUPE.

III. sednica načelnistva župe održana je 9. maja o. g. te su za zamenike okružnih načelnika imenovana sledeća braća: za okružje Slav. Brod: D. De- qual, okr. Donji Miholjac: Skeledžija, Osijek g. g. Kraljević (Đakovo) i Se- kulčić (Osijek).

U savezni 7-dnevni lakoatletski tečaj u Zagrebu poslani su br. B. Šan- dorov i s. M. Herecogova.

Okružnim načelnistvima dane su upute za daljni rad i zatražene su pri- jave za sletove: Bjelovar (31. V.) i Split (28. VI.)

Na toj sednici raspravljano je na- dalje o izjednačenju vođenja statistike i o pohanjanju vežbi te su primljeni neki novi formulari.

SEDNICE OKRUŽJA.

Osijek d. g. — 3. V. Nezastupane i neispričane su bile sledeće jedinice: Batina, Beli Manastir i Dalj. Na sednici su dane daljnje upute i ispravljene su proste vežbe. Prisustvovao je toj sednici i načelnik župe br. ing. Kvapil.

Slav. Brod. — 3. V. Zastupane su sve jedinice okružja. Zaključeno je održati okružni slet i natecanje za okružnu zastavu dne 6. IX. u Sibinju, prilikom otvaranja tamošnjeg Sokol- skog doma.

Vinkovci. — 19. IV. i 17. V. zaključeno je prirediti okružni slet u Vinkovcima 14. VI. — Na toj sednici su također ispravljene proste vežbe.

Osijek g. g. — 17. V. Nezastupana društva: Čepin i Petrijević i čete: Bra- čević, Budinci, Durdanci, Prselatinci, Semeljić i Čepinski Martinci. Dane su detaljne upute za utakmicu u odbojci.

Donji Miholjac. — 10. V. Neza- stupana društva: Voćin i Čadavica. Određen je dan za okružno natecanje (Donji Miholjac — 19. VII.) i dani jav- nih nastupa ostalih jedinica: Valpovo: 5. VII., Belišće: 12. VII., Ben. Magade- novac: 6. VIII. Sednici je prisustvovao načelnik župe br. ing. Kvapil.

Našice — 13. V. nezastupano dru- štvo: Našice. Okružno natecanje održa- će se 5. VII. mesto će se odrediti kasnije.

IZ PROSVETNOG ODBORA ŽUPE Prosvetna konferencija donjomiholjačk- kog okružja.

Dne 10. maja o. g. održan je u Donjem Miholjcu na teritoriju naše župe prvi sastanak prosvetara društva i četa donjomiholjačkog okružja. Sazvao ga je prosvetni nadzornik za to okružje i prosvetar S. D. Donji Miho- ljac brat Jovan Šepa, a prisustvovao je i župski prosvetar br. Aleksandar T. Stanetti. Osim P. O.-a društva Do- nji Miholjac bile su zastupane sledeće jedinice: Belišće, Beničavački Maga- denovac, Čadavica, Podravski Podgajci i Viljevo. Sastanku je prisustvovao i starešina Sok. društva D. Miholjac br. dr. Božidar Katušić. Nisu bila za- stupana društva: Valpovo i Voćin. Prosvetar župe razložio je u jedno- stavnom govoru važnost funkcija okružnih nadzornika, te potrebu što češćih sastanaka prosvetara sviju jedi- nica okružja. Zatim opširno govorio o smernicama, kojih se prosvetni oteci društava i četa trebaju pridržavati u vršenju svojih dužnosti. Govori o oba- veštajnoj novinarskoj službi, o propa- gandi za širenje sokolske štampe, a najviše naglašuje veliku potrebu da

prosvetari koncentrišu sve svoje sile oko internog vaspitnog rada i to naro- čito oko uzgoja što boljih prednja- ka, koji će sa svojom spremom biti najpozvaniji pioniri ispravnog sokol- skog delovanja. Govoreći opširno o sredstvima prosvetnog rada (o preda- vanjima, razgovorima pred vrstom, de- batnim večerima i t. d.) dotiče se dva- ju važnih pitanja, kojima se P. O. župe sada intenzivno bavi: staranja oko novog članstva i minimalnih obaveznih knjžnica, koje će se u najskorije vre- me tipizirati i progresivno propisivati za sve jedinice župe.

Zatim su svi izaslanici podneli svoje izvještaje i stavili svoje primet- be na iznešene zamisli P. O.-a župe.

Kao zadnja tačka dnevnog reda bio je izvještaj tajnika P. O.-a Sok. dr. D. Miholjac, brata Pavla Šimića, koji je izneo svoj elaborat veoma praktič- nom i celishodnom planu rada P. O.-a u D. Miholjcu. Po tom planu je sa ve- likim marom i upravo do minucioznosti izrađen ceo program predavanja i kratkih govora pred vrstom sa tačnim nastavnim planom po predmetima, oblicima i razvrstanju predavanja na kategorije. Tačno je stvorena podela rada među članovima P. O.-a sa meto- dičkim napomenama i sa naznačenom literaturom za svako predavanje i za svaki razgovor pred vrstom. Zatim predočuju br. Šimić i obrasce izvješta- ja u svrhu evidencije o održanim pre- davanjima. Iz njegovih se razlaganja vidi, da je taj plan zasnovan na sabi- ranju gradiva, a sve sa svrhom da se ovaj svestrani rad omogući i olakša saradnicima na tom teškom ali veoma važnom i korisnom poslu.

Program rada zasnovan je 1. na pripremnom radu (najpopularnijim prikazivanjem), 2. na radu u smislu proširivanja gradiva znanstvenim do- kazivanjem, 3. na analizi misli iz rani- je obradenog gradiva, 4. na rekapitula- ciji i ispitivanju postignutih rezultata. Obrazlaganja br. Šimića praćena su sa velikim interesom sviju prisutnih, a brat župski prosvetar naročito je istak- nuo veliki mar i temeljitost svestrano izrađenog programa rada i razglasio je, da će u društvu D. Miholjac biti uzorno proveden prosvetni rad, budu li svi saradnici na tom poslu zaista iz- vršiti sve podeljene im dužnosti. Br. župski prosvetar stavlja taj elaborat kao primer svim prosvetarima okruž- ja i nagoveštava, da će se i Z. P. O. baviti tim elaboratom i nastojati, da se dobre strane istoga iskoriste i po drugim jedinicama naše župe.

Pretsednik konferencije br. Jo- van Šepa po rekapitulaciji iznešenih predloga i zamisli zaključuje ovaj sa- stanak, koji će sigurno za prosvetni rad u okružju miholjačkom doneti le- pih plodova.

IZ DONJOMIHOJLAČKOG OKRUŽJA.

Nastojanje Sokolstva, da prenese svoju delatnost i u najšire slojeve našeg građanstva jest od naročite važ- nosti. Upoznati naše selo sa sokol- skom naukom i sokolsku ideologiju afirmirati kod našeg seljačkog i malo- varskog sveta spada u primarne so- kolske dužnosti.

Kako je sokolska ideologija sa- stavni deo jedinstvene nacionalne ide- ologije i kako se obe u celini svojoj pokrivaaju ne sme i ne može, da ta ide- ologija bude svojimom ograničenog broja građana, već naprotiv ona mora da bude svojimom celog našeg naroda, dakle podjednako grada i sela.

Organizovati u sokolskom duhu sve narodne slojeve znači: organizo- vati i odgojiti ih nacionalno, a dosled- no tome potencirati kulturne, moralne i socijalne snage radi općih svrha ce- log naroda i države, — znači ostre- si se svih nastranosti i zabluda, te stvo- riti jedan jedinstveni narodni duh i jedno jedinstveno narodno telo.

Danas već možemo u tom pravcu sa zadovoljstvom da konstatujemo značajne i odlučne uspehe. Broj so- kolskog članstva i sokolskih radenika u celoj zemlji raste od dana u dan. U varošicama i selima osnivaju se so- kolska društva i sokolske čete, te se tako stvara nepregledna legija boraca za opću narodnu stvar i pokreće se ceo narod u jednosmernom valu pu- nom smisla i odanosti za otadžbinu, njezin napredak i procvat.

Sokolsko društvo u Donjem Mi- holjcu svesno je svoje zadace i na- stoji svim silama da svoj rad u istak- nutom pravcu razvija.

Dosadnji uspesi su vrlo povoljni. I dok je u svoje vreme u području sreza donjo-miholjačkog postojalo sa- mo Sokolsko društvo u Donjem Mi- holjcu, osnovano je po donešenju za- kona o Sokolu kraljevine Jugoslavije Sokolsko društvo u Magadenovcu, u Čadavici i u Podr. Podgajcima, te So- kolska četa u Viljevu. Kod osnutka Sokolskog društva u Podr. Podgajcima mora se napomenuti, da je osnovano tolikom oduševljenjem, da se odmah kod osnutka u društvo upisalo 140 člano- va, od kojih su pretežna većina se- ljaci.

Osim toga je u Sokolskom društvu Donji Miholjac nedavno ustrojen po- sebni odio braće seljaka, što znatno pojačava i upotpunjuje društvo.

Osnutak tog odelja je stvarno delo seljaka brata Kovačevića i prokušano sokolskog radnika brata Glasnera, pak njima radi toga pripada i priznanje.

U svim društvima intenzivno se radi prosvetno i tehnički. Prosvetni odbor društva Donji Miholjac na čelu sa prosvetarom bratom J. Šepom izradio je detaljnu prosvetnu osnovu. Dosada su u sokolani održana mnoga predavanja i govori pred vrstom.

Upravni odbor održava redovite svoje sednice. Na zadnjoj sednici tretirano je i pitanje izgradnje vlastitog sokolskog doma, koji je neophodno potreban, jer prostorije »kina Polgara«, u kojima društvo radi, nisu niti dostatne, a niti odgovaraju svrsi.

Koncem ovoga meseca priređuje mesna građanska škola svoju školsku zabavu, pak je upravni odbor doneo zaključak, da školu prigodom te njezine priredbe moralno podupre, te će neke kategorije da sa vežbama na čij priredbi nastupe. — Dr. I. F.

SOKOLSKO DRUŠTVO BELIŠĆE.

30. aprila o. g. održalo je društvo veoma uspešno svečanost prigodom obeltnice mučeničke smrti narodnih velikana Zrinskog i Frankopana. Tom je prilikom predsednik prosvetnog oteka Sokolskog društva Belišće brat Vatroslav Blažević održao predavanje, koje je svojom temeljitošću i svojom zanimivošću pobudilo veliki interes u mnogobrojnoj publici. U svome predavanju izneo je predavač u prvom redu istoriju imena Zrinskog i Frankopana, te njihovih preda. Zatim iznaša borbu i pogibiju hrvatskog Leonide Nikole Šubića Zrinskog te letimično spominje istoriju njegova sina i unuka Juija III. i Jurja IV., a opširno govori o odgoju Nikole i Petra Zrinskog, o uzroku i o toku urote, te konačno o smrti Nikole. Zatim se bavi istorijom Frankopana, a naročito životom i odgojem Krste i sestre mu Katarine. Sa tačnim opisivanjem austrijske optužnice, osude i smaknuća te iznašanjem sviju posledica, koje su u nacionalno-moralnom pogledu sledile ovoj narodnoj tragediji, ta dva čelik rodoljuba, izvršilo je to odlično predavanje.

SOKOLSKO DRUŠTVO ĐAKOVO.

Ovo društvo u zadnjih nekoliko brojeva svoga »Sokolskog Glasna« vodi oštru borbu i polemiku sa listom »Narodna Obrana« u Đakovu. Napadajući »Narodnoj Obrani« jedan su deo ene velike akcije, koja je zasnovana na širokoj bazi protiv Sokolstva, a za koju je akciju dao prvi ofenzivni signal biskup Srebrnić sa svojom famoznom korizmenom poslanicom, pa kasnije brošuram »Fiat lux«, koja je ovih dana dapače izašla u »proširenom izdanju«.

Svakako je potrebno, da se registira ova zauzetost i spremnost naše đakovačke braće, koja muževno perom u ruci brane sokolska načela i čast sokolske organizacije.

Župa Sarajevo

SOKOLSKO DRUŠTVO VAREŠ-MAJDAN.

Prema zaključku starešinstva Sokolskog društva u Vareš-Majdanu od 2. III. o. g. rešeno je da se svakog meseca održavaju smotre sveukupnog članstva u cilju, da se članstvo približe upozna sa idejom, radom i napretkom Sokolstva, kako u mestu tako i u ostalim krajevima naše otadžbine.

Nakon podnešenih izveštaja o društvenom radu prosvetnog odbora, prednjačkog zbora, blagajnika, statističara i poverenika za seoske sokolske čete, starešinstvo je sazvalo prvu smotru članstva na 29. III. o. g.

Prema prvoj tački dnevnog reda, starešina društva upoznao je članstvo o zaključcima starešinstva i izvršenom radu po njima, zatim o početnim tehničkim pripremama vežbaćeg članstva i naraštaja, radi učestvovanja na župskom natecanju u Sarajevu i sletu u Splitu sa sletskim vežbama. Ujedno je obavestio članstvo o osnivanju i već početom radu kategorije starijih vežbača, te pozvao stariju braću, koja nisu članovi kategorije starijih, da uzmu aktivnost učešća u njoj. Zatim je prosvetar društva održao predavanje o sokolskoj ideji.

Posle predavanja izvele su članice jednu ritmičku vežbu sa električnim čunjevima i muški naraštaj vežbe na konju.

Od sveukupnog članstva je bilo prisutno 85% članova.

Prema uputstvima saveznog prosvetnog odbora u društvu se vodi evidencija o pohadanju smotri, te će se zamoliti i ostala braća, koja na ovoj nisu bila prisutna, da iste u buduće redovito pohađaju.

Župa Skoplje

SOKOLSKA ČETA SOKOLARCE.

Dne 10. maja o. g. osnovana je Sokolska četa Sokolarce, sreza kočanskog. Osnivanju čete bili su prisutni delegati društva iz Kočana, braća Jev. Nedić, starešina; Franc Telban, načelnik i St. Zlatinčanin, tajnik.

Pored mnogobrojne braće i građana opštine Sokolarce, prisustvovali su još: episkop zletovsko-strumički g. Venijamin, komandant Bregal. divizijske oblasti, div. general g. Radovanović i načelnik kočanskog sreza g. Nikola Trifunović.

U upravu čete birana su sledeća braća: starešina br. M. Simonović; zam. st. br. G. Dinović; tajnik br. D. Đurić; blagajnik br. J. S. Marjanović; načelnik br. J. Bojadžijević; revizori: br. S. Nikolić i Đ. Serafinović.

SOKOLSKA ČETA U ORIZARU.

Dne 17. maja o. g. osnovana je Sokolska četa u Orizaru, srez kočanski. Osnivanju čete prisustvovali su kao delegati Sokolskog društva Kočane braća: Jev. Nedić, Franc Telban i St. Zlatinčanin.

U upravu čete imenovana su braća: starešina B. G. Ananijević; zam. st. br. G. Jovanović; tajnik br. St. Marjanović; blagajnik br. T. Aleksandrović; načelnik br. D. Spajić; revizori: Nikola Mladenović i B. Anđelković.

Župa Splitski

NOVA SOKOLSKA ČETA.

Na sednici uprave župe od 22. maja primljena je u članstvo novo osnovana sokolska četa u selu Rogoznici kod Omiša, odlomak Lokva-Čeline, u koju se je svrstalo već do 70 članova. Potvrđen je izbor uprave čete, u koju su ušli kao starešina Marušić Lovre, zamjenik starešine Kovačić Stipe Božin, tajnik Ivčević Petar, blagajnik Sviličić Pavao, prosvetar Knezović Ivo, načelnik Stanić Vice pok. Ivana; revizori: Buljević Ivan Petrov i Kovačić Jozo Spirov.

Župa Sušak - Rijeka

ORGANIZACIJA SOKOLSKIH ČETA U LICI.

Sokolsko društvo Gospić započelo je sa sistematskom organizacijom seoskih sokolskih četa u Lici. Shvaćajući da je Lika, kao i Hercegovina, po svojoj socijalnoj strukturi naročito pogodna za provadanje sokolske misli u delo među narod, društvo Gospić nakon uspešnog organizovanja čete u selu Vrepcu počelo je s istim radom u svim okolnim selima nedaleko Gospića. Tako je četa organizovana u Ličkom Osijeku, Divoselu i Gornjem Kosinju. Ovih dana organizirati će se četa u Metku i Smiljanu.

Do najjačeg izražaja je došla u svim pravcima sokolskog delovanja sokolska četa u Vrepcu. Veruje se, da će Lika i na sokolskom sletu u Splitu biti zastupana i sa sokolskim četama. Narod vrlo rado prihvata sokolsku ideju. I staro i mlado u crvenim ličkim kopicama za sunčanih majskih dana odlazi na sokolsko vežbalište. A za vreme kišnih dana održavaju se seljacima predavanja i daju saveti za njihov praktični seoski život.

Sokolsko društvo Gospić dobavlja iz Higijenskog zavoda i prosvetno-zdravstvene filmove. U svakom selu radi se na organizaciji narodnih i sokolskih knjižnica. Centar i duša cele stvari jesu obično seoski učitelji, koji sa mnogo shvatanja učestvuju u radu tih malih seoskih kulturnih žarišta.

Društvo Gospić teško svladava materijalne izdatke oko organizacije četa, ali uza sve to ne preza i pred novim teškoćama, samo da se postigne obnova i jačanje, telesno i duševno, lične snage.

Funkcioneri Sokolskog društva Gospić, starešina br. Ljubo Serdar, tajnik br. Pleša Božo i načelnik br. Potkonjak Mihailo, rade svesrdno na organizaciji Sokolskog društva u Perušću. Zaslugom g. Pobra, koji je znatno pomogao Sokolskom društvu Gospić, i Perušić će uskoro imati aktivno Sokolsko društvo. Dosada je u Perušću upisano preko 100 članova.

Sokolstvo se time svakim danom sve to više u Lici afirmira.

Župa Tuzla

SOKOLSKO DRUŠTVO KLADANJ.

Na sednici od 6. maja o. g. a pošto je načelnik župe dalo povoljno mišljenje da osnovano Sokolsko društvo u Kladnju ima potrebne uslove za rad i napredak, imenovana je društvena uprava ovako: starešina br. Mihajlo Savić, proto-prezbyter; zamjenik star. br. Mehmedalija Smajlović, sreški načelnik; preds. prosv. odbora br. Jahić Mustafa, učitelj; načelnik br. Vujičić Mirko, upr. pošte; načelnica sestra Emilija Golubović, čin. sres. suda; tajnik br. Ejub Čidžić zvan. suda; blagajnik br. Atlarac Bencion, trgovac; matičar br. Rustemović Sabit, trgovac; lekar br. dr. Josipović Miloje, sreški lekar; članovi uprave braća: Camdžić Šefko, Dozić Tajib, Arnautović Izet, Hasić Avdaga, Hasić Rifat, Pakkanović Branko; zam. braća: Jeličić Dorde, Petrović Aleksander, Radišević Milan, Bukovac Rašid, Memišević Avdo, Palangeta Savo, Jovičić Ilija, Avdić Ibrahim, Gondžić Ibrahim, Husić Refik. Revizori: Verbić Salih, Prcović Sreten, Gojačić Ibrahim, Savić Vičentije, Kulo Mustafa; zam. rev. braća: Mijatović Andrija, Husić Razim Hafiz, Sarić Mu-min, Kadić Mahmut.

PRVA SRPСКА PARNA ПИВАРА

ЂОРЂЕ ВАЈФЕРТ А. Д. У БЕОГРАДУ

производи своја чувена пива бело „Експорт“ и црно „Св. Ђорђе“ која се продају у бурадима и флашама

Телефони пиваре 355 и 3410 • Телефон стоваришта у Београду 582

NOVE SOKOLSKЕ ЧЕТЕ.

Nastojanjem Sokolskog društva Bijeljina osnovane su sokolske čete u Brocu, Crnjelovu i Tavnoj. Sokolsko društvo B. Samac osnovalo je sokolsku četu u Crkvini, a Sokolsko društvo Zvornik u Branjevu. Župa je imenovala uprave četa ovako: **Tavna:** starešina br. Vukojev Gavriilo, iguman; zamjenik starešine br. Kovačević Todor, težak; tajnik sestra Kačmaržik Marija, učiteljica; blagajnik br. Dejić Veljko, trg.; načelnik br. Đukić Milić, učitelj; zam. nač. br. Popović Milić, učitelj; revizori braća: Maksim Mršić i Jovo Bogdanović. **Crnjelovo:** stareš. br. Krbavljević Ratko, težak; zam. star. Huskić Gruzica, težak; tajnik sestra Bažulić Ljubica, učiteljica; blagajnik br. Mihajlović Stanko, težak; načelnik br. Pantić Milivoje, učitelj; zam. nač. Stanić Milisav, težak; revizori braća: Gajić Ilija i Krbavljević Boško. **Brodac:** star. br. Kićanović Strahinja, trg.; zam. Jovanović Ilija, trg.; tajnik br. Stanimirović Mihajlo, težak; blagajnik br. Pavlović Luka, težak; načelnik br. Baranin Dušan, učitelj; revizori braća: Sofrenić Vlajko i Stanimirović Dragomir. **Crkvina:** star. br. Lazarević Svetozar, sveštenik; zam. star. br. Marjanović Dorde, težak; tajnik br. Maslić Đoko, belježnik; blag. br. Simendić Simo, težak; načelnik br. Babović Kostadin, učitelj; revizori braća: Marjanović Đoko i Burić Savo. **Branjevo:** star. br. Ljubomir Škorić, svešt.; tajnik br. Bronzić Branko, učitelj; blag. br. Filip Hajman, zemljor.; načelnik br. Hajnrih Jekl, zemljor.; revizori braća: Milorad Pejinović i Vasilije Ivanić, učitelj.

Potvrdom ovih četa župa broji svega 20 četa i 23 društva.

Župa Varaždin

ZBOR PROSVETARA.

Dne 17. maja održan je prvi zbor prosvetara naše župe. Na zbor došla su 33 prosvetara od 42 sokolske jedinice. Zbor je otvorio predsednik župskog prosvetnog odbora brat dr. Zvonimir Milčetić, koji je dao iscrpiva objašnjenja o organizaciji prosvetnih odbora u društvima i o njihovim dužnostima. Naročito su prosvetari upozoreni na važnost sokolske literature i potrebu da sav prosvetni rad na selu bude koncentrisan u sokolskim jedinicama. Prosvetari pojedinih društava i četa dali su izveštaje, od kojih su bili naročito zanimivi izveštaji brata Kamanu iz Varaždina i brata Ribarića iz Čakovca.

Posle izveštaja održali su braća Bosanac, Kraljek, Deduš i Kaman uzorne nagovore za razne kategorije kako bi prosvetari upoznali i taj vrlo važni deo sokolskog odgoja. Istodobno je u dvorani gombaone priređena prigodna izložba sokolskih knjiga, časopisa, novina, plakata, slika, novinskih isečaka, fotografija i t. d., koju je uredio brat Belčić. Zbor je završen o podne sa nadom u pun uspeh, jer su sva izlaganja saslušana sa velikom pažnjom i veliki broj prosvetara je sudelovao u debatama.

NOVA DRUŠTVA I ČETE.

Odredbom Saveza izdvaja se Sokolsko društvo Rasinja, srez Ludbreg, iz župe Belovar i pridružuje našoj župi.

Ovih dana osnovan je veći broj sokolskih četa. Tako je Sokolsko društvo Varaždin osnavalo četu u Zbelava-Kučan donji. Varaždinske Toplice u Remetinju i Kaštelancu. Čakovec u Vratišineu i Nedelišću. Lepoglava u Višnjeci i Kamenici.

SOKOLSKO DRUŠTVO VARAZDIN

Naše društvo priredilo je 10. maja izlet svega članstva sa muzikom u Kuršanečki lug, gde je pred spomenikom Nikole Zrinskoga održano prigodno predavanje.

U nedelju 17. maja priredjen je izlet u Sračnice. Povorku varaždinskih Sokola dočekala je pred mestom četa Sračnica sa barjakom i svim kategorijama. Starešina čete, brat Majcen pozdravio je Varaždince u ime kojih se je zahvalio starešini brata Novaković. Pod vodstvom načelnika brata Suligaja i načelnika čete brata Flajšmana pošla je povorka na lepu poljanu, gde je odigrana odbojka, a članstvo je nastupilo na preči i u prostim vežbama. Uz sviranje društvene muzike održano je veselje, kojemu je sudelovalo mnoštvo seljaka, koje je bilo zadovoljno

i obradovano zbog tako bratskog zblizjenja sela i grada.

Na 30. aprila održana je Zrinsko-Frankopanska proslava za decu i mladi naraštaj. Posle lepog govora brata Gapita i deklamacije sestre Rubinić sledio je ceo niz gimnastičkih tačaka. U sobotu 2. maja održana je ta proslava za članstvo i naraštaj. U dekoriranoj dvorani sakupio se veliki broj građanstva, a došla je i četa iz Vidovca u lepim narodnim nošnjama, pod vodstvom starešine brata Plantića. Spomenlovo održao je brat Šilman. Sestra Mira Matoš recitala je odlično govor dra. Hešića prigodom prenosa kostiju narodnih mučenika. U telovežbenom delu programa nastupilo je članstvo i stariji naraštaj. Najvećma su se svidеле vežbe na stolu, članska »Osmorica« i naraštajska »Grčka sedmorica«.

Na 16. maja održano je prvo naraštajsko poselo novoosnovanog naraštajskog oteka. Posle lepog govora pročelnika brata Dinka Pongračića nastupili su naraštajci i naraštajke. Tamburaški i pevački zbor gimnazijskog društva »Svačić« izveo je »Karišić jugoslovenskih narodnih pesama« te pesmu »Jugoslavija«. Priredba je lepo uspeła.

Dana 17. i 18. maja prikazivan je film o beogradskom sletu. U svemu je održano sedam prikazivanja. Film je vrlo dobar. Na 18., 20. i 22. maja održan je prosvetni tečaj za novo članstvo. U dvorani Pučkog sveučilišta, uz dobar poset, održana su lepa predavanja, a neka od ovih uz diapozitive.

SOKOLSKO DRUŠTVO VARAZDINSKE TOPLICE.

26. aprila priredilo je naše društvo sa sveukupnim članstvom izlet u Kaštelanec, gde je tom prigodom osnovana seoska sokolska četa.

3. maja priredilo je društvo izlet svega članstva seoskoj četi u Ljubešćicu, gde je priređena akademija u spomen Zrinskog i Frankopana. Seljaci iz Ljubešćice sa oduševljenjem pratili su nastup svoje dece i članstva iz Varaždinskih Toplica.

14. maja načinilo je društvo izlet na Kalnik, gde je održano predavanje o istorijskoj važnosti Kalnika.

SOKOLSKO DRUŠTVO IVANEC.

4. maja priredilo je novoosnovano društvo prvu akademiju u spomen Zrinskog i Frankopana. Akademija je započela tamburaškim zborom pitomaca iz Pahinskog, nakon čega je starašina brat Rožić oertao tragediju narodnih mučenika. Nastupi svih kategorija pod vodstvom načelnika brata Gobeča bili su vrlo dobri.

Poset bio je mnogobrojan. Župu je zastupao brat dr. Santl, a zastupana su bila i društva iz Lepoglave i Maruševca te četa Klenovnik.

10. o. mj. održan je sastanak sviju mesnih društava radi osnutka zajedničkog doma. Brat dr. Kriglović rastumačio je način, kako bi se došlo do doma, nakon čega je izabran posebni odbor na čelu sa starešinom bratom Rožičem.

Prosvetni odbor pod vodstvom br. Borovečkog priređuje brojna predavanja, koja članstvo sa interesom poslučuje.

SOKOLSKO DRUŠTVO ČAKOVEC.

Sokolsko društvo Čakovec priređuje 7. juna svoj godišnji javni nastup, na koji poziva uz svoje čete i sva obližnja društva.

SOKOLSKO DRUŠTVO PRELOG.

3. maja održalo je i naše društvo akademiju. Govor o Zrinskom i Frankopanu održao je prosvetar brat dr. Ante Veček. Pod vodstvom načelnika brata Šime Stojadinovića nastupile su sve kategorije u prostim vežbama i na spravama.

SOKOLSKO DRUŠTVO KOTORIBA

3. maja proslavilo je naše društvo 30. april kao dan uspomene na naše narodne mučenike. Proslava je izvedena na dvorištu osnovne škole uz nastup svih kategorija. Osobito se je svidela ritmička vežba ženskog naraštaja uz pevanje narodnih medimurskih pesama.

14. juna o. god. razvile naše društvo prvi sokolski barjak u Medimurju, koji je darovao bivši ban g. Josip Šilović. Kako će to biti snažna manifestacija Jugoslovenstva na granici naše države, odredila je varaždinska župa da

Sokolski papir
za pisma

JUGOSLOVENSKA
SOKOLSKA MATICA

U svakoj je mapi 25 papira za pisma i 25 kuverata američkog formata sa sokolskim monogramom.
Cena mapi 32 Din. * Narudžbe prima Jugoslovenska Sokolska Matica, Ljubljana, Narodni dom

koč razvija i javne vežbe u Kotoribi imadu sudelovati sve jedinice te župe.

SOKOLSKA ČETA BARTOLOVEC.

Tajnik čete Brat Grah održao je svemu članstvu 3. maja o. g. predavanje o mučeničkoj smrti Zrinskog i Frankopana, koje je sa velikim interesom od brojnih slušaoca saslušano.

Župa Vel. Bečkerek

OKRUŽNI SLET U SRPSKOJ CRNJI

Okružni slet održan je ovde 17. maja, kojemu su učestvovala sva bratska društva sa svim kategorijama.

Na stanici su dočekana braća iz Vel. Bečkereka i okoline, a zatim je obrazovana povorka, koja je uz pratnju fanfare prodefilovala kroz glavne ulice sela. Narod je oduševljeno pozdravljao Sokole.

Posle podne priredjen je javan čas, kome su prisustvovali pored mase građana iz obadve opštine i mnogo gostiju sa strane. Sokoli su na opšte zadovoljstvo sve vežbe izveli vrlo dobro.

Sokolski podmladak, školska deca, oko 500 iz mesta i okolnih sela nastupila su na vežbalište jednovremeno i pod komandom brata načelnika Sokolskog društva Vel. Bečkerek izveli su sve vežbe lepo, što je znak, da učiteljstvo polaže mnogo truda za Sokolstvo.

Posmatrajući ovu svečanost sa nacionalnog i državnog gledišta, naše Sokolstvo zaista seje seme bratstva, sloge i ljubavi. Nadamo se, da će to seme uroditi stokratnim plodom po opštu jugoslovensku misao.

Uveče je priredjena sokolska akademija. Koncertni deo izvodila je sokolska muzika pod kapelnštvom brata Mihajla Šipona iz Vel. Bečkereka. Gosti iz Vel. Bečkereka priredili su šaljiv pozorni komad u jednom činu.

U ime Sokolskih društava Srpske i Nemačke Crnje i naroda obadveju opština, goste je pozdravio brat Milorad Krstić, svešt. iz Srpske Crnje. Predavanje o značaju Sokolstva, kratko ali oduševljeno održao je profesor br. Miloš Stanojević, starešina Sokolskog društva Vel. Bečkerek.

Posle programa nastavljena je igranka.

Sletski odbor Srpske i Nemačke Crnje zadovoljan je ovim sletom, što je uspeh bio neočekivano velik, kako moralni tako i materijalni. M. K.

SOKOLSKO DRUŠTVO BELA CRKVA.

Sokolsko društvo u Beloj Crkvi priredilo je 17. maja t. g. u 4 sata po podne javnu vežbu na svom novom vežbalištu. Ova javna vežba priredjena je uz bratsko sudelovanje 18. artil. puka, 1. Ruskog kadetskog korpusa i Donskog Marij. instituta, a čisti prihod namenjen je putnoj blagajni u korist siromašnih Sokola prilikom župskog sleta.

Program se sastojao iz 10 tačaka prostih i ritmičkih vežaba, koje su po redu izvodile sve kategorije članstva, a vežbane su u glavnom vežbe određene za župski sokolski slet u Velikom Bečkereku.

Vežbe su otpočele i to ovim redom:

1. Proste vežbe muške i ženske dece, kadeta i učenica Donskog Marij. instituta, sem nekoliko sitnijih grešaka, izvedene su vrlo dobro.

2. Skupinske vežbe izvodio je muški naraštaj i kadeti. Sastav samih skupina ispao je veoma dobro.

3. Vežbe sa vencima: ženski naraštaj i učenice instituta. Palo je u oči, da je ovde nedostajalo malo više živosti u pokretima. Vežbe su inače izvedene besprekorno.

4. Proste vežbe članova i kadeta. Broj članova bio je primerno mali; vežbe su izvedene dobro.

5. Sokolske vežbe sa karabinkama: vojnici 18. artil. puka. Ove vežbe izvedene su snažno, jedinstveno i na opšte zadovoljstvo cele publike.

6. Vežbe na spravama: članovi i kadeti. Uspeh nije ni ovde izostao. Mora se istaći, da su i ovom prilikom kadeti postigli sjajan uspeh. Njihove vežbe na vratilu izvodili su odvažno, spretno i sigurno, uvek praćeni aplauzom i izvanrednim ushićenjem publike.

7. Proste vežbe članica. Vežbe su izvedene vrlo dobro, ali, na žalost, vežbačice su bile zastupljene u tako malom broju (svega 7) te je izostao svaki efekat.

8. Utakmica u trčanju na 100 m: ženski i muški naraštaj i članovi. Stizanje na cilj bilo je posle 12, 13 i 15 sekundi.

9. Voltizovanje na živom konju: oficiri i podoficiri. Ova je tačka besprekorno izvedena.

10. Preskakanje prepona: oficiri i podoficiri. Izvođenje ove poslednje tačke nebi se moglo naročito pohvaliti. Padala je uoči neuvežbanost. Tre-

balo je uložiti oko uvežbanja još mnogo truda.

Za vreme vežbe svirao je orkestar 1. Ruskog kadetskog korpusa. — Na kraju, uopšte uzetvi, slobodno se sme reći, da je ova priredba uspela i dala dobre rezultate.

Župa Zagreb

I. SOKOLSKI SLET ZAGORSKOG OKRUŽJA.

Odlukom uprave Sokolske župe Zagreb održaće se slet zagorskog sokolskog okružja u Krapini dne 21. juna o. g. U zagorsko okružje spadaju sledeća Sokolska društva: Krapina, Zlatar, Marija Bistrica, Donja Stubica, Orosavlje, Klanjec, Desinić i Pregrada; zatim Sokolske čete u Sv. Križu, Začretju, Dobrim Zdencima i u Lepoj vesi te otket sokolske dece pri drž. narodnoj školi u Cvetlini. Iz Zagreba dolazi na taj slet Sokolsko društvo I sa svojom fantarom i sa preko 150 članova.

Prema prijavama koje stižu, sprema se uz sveukupno zagorsko Sokolstvo na taj slet mnoštvo privatnih posetilaca i izletnika. Kako je toga dana baš nedelja, pa na pruzi Zagreb-Krapina i Rogatac-Krapina saobraćaju izletnički vlakovi uz pogodovnu vožnju od 50 %, nadati se je, da će ovaj slet u svakom pogledu biti jedna impozantna manifestacija celokupnog Hrvatskog Zagorja, kako je u njem duboko ukorenjena jugoslovenska ideja.

Meso Sokolsko društvo preko pojedinih sletskih odbora, a uz pomoć Trgovišnog poglavarstva punom parom priprema sve da braća Sokoli i

ostali učesnici tog dana budu što lepše primljeni i što bolje i jeftinije podvreni. — R—a.

MOSLAVAČKO SOKOLSKO OKRUŽJE.

Sokolska župa Zagreb odredila je da se I. okružni slet moslavačkog sokolskog okružja održi 13. i 14. juna u sedištu okružja u Ivanić-gradu. Ovo okružje ima 9 društava, pa je prema tome obvezatno sudelovanje Sokolskih društava: Ivanić Grad, Kloštar Ivanić, Posavski Bregi, Dugoselo, Čazma, Vojni Križ, Ludina, Kutina i Lipovljani. Osim toga najavljen je dolazak gostiju iz Zagreba i to Sokolskog društva Zagreb III.

Sokolsko društvo Ivanić-Grad preuzelo je poslove za održavanje sleta. Izabran je sletski odbor od braće načelnika okružja Mr. A. Hrenčevića, starešine Sokolskog društva Ivanić-Grad Vladimira Rubetića i gradskog načelnika Luke Pleše. Dalje su izabrani sletski pododbori i to finansijski, u koji su ušla braća: J. Keštin, J. Hubeny, J. Jančević i M. Hiršl; stanbeni: C. Kuček, F. Mihun, P. Vučetić i dr. C. Krnjević; prehrambeni: potstarešina M. Brleković, M. Megla, S. Skrnjug i J. Steher; građevni: Z. Rubetić, A. Hiršl i V. Satler; novinarsko-propagandistički: E. Babić, Z. Najman i P. Vučetić.

Tehničke poslove oko sleta vodi okružni načelnik brat Hrenčević i zamjenik nač. brat C. Šantić uz suradnju članova tehničkog odbora župe brata Vladimira Jankovića i sestre Mileusnić. N.

INDUSTRIJA SOKOLSKIH POTREBŠČIN

Branko Palčić Zagreb, Kraljice Marije 6

Dobavitelj Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije

Naslov za brzojavke: „Trikotaža“ Zagreb * Telefon interurban štev. 26-77

Izvršujem vse vrste sokolskih potrebščin za javni in zletni nastop vseh oddelkov našega članstva in to točno po predpisih Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije. Slike v originalnih barvah predpisanih krojev se nahajajo v knjigi „Organizacija Saveza SKJ“. Zahtevajte cenike in prospekte. — Cene jako zmerne. — Za točno in solidno izdelavo jamčim.

Kupujemo
suhe jestive glijve te sve vrste zemaljskih plodina

Sever & Ko.
LJUBLJANA

Telefon štev. 2312
Račun pošt. hran. 10.761

UČITELJSKA TISKARNA LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA ULICA

JE NAJMODERNEJE UREJENA IN IZVRŠUJE VSA TISKARSKA DELA OD NAJPREPROSTEJŠIH DO NAJMODERNEJŠIH

Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige; ilustrirane knjige v enobarvnem ali večbarvnem tisku; brošure in knjige v vseh nakladah, časopise, revije in mladinske liste. Čkusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov

LASTNA TVORNICA ŠOLSkih ZVEZKOV

Priporočamo trgovino z rami, zlatino in srebrnino

A. FUCHS

LJUBLJANA
ŠELENBURGOVA ULICA 4

ERNESTO BENCO

SUŠAK

Brzjavlj: Benco — Telefon: 83
Trgovina boja, mineralne vode i kemijskih proizvoda

Peter Žitnik

Splošno kleparstvo

Instalacija strelovodov po najnovjših sistemih in kritje lesno-cementnih streh

LJUBLJANA
Ambrožev trg 9
TELEFON 31-46

Delo solidno — cene zmerne

Гранд Хотел „Петроград“

преко пута
железничке станице

БЕОГРАД

»IZVOR«

veletrgovina galanterijske, nürnbergske i kratke robe

SUŠAK

ŠETALIŠTE KRALJA PETRA
produljena Zvonimirova ul. 92

KLIŠEJE

vseh vrst po fotografijah ali risbah izvršuje najsolidnejše klišarno

ST-DEU LJUBLJANA DALMATINOVA 13

Širite Sok. Glasnik!

Priporoča se najstarejša slovenska pleskarska, ličarska, sobo- in črkoslikarska delavnica

IVAN BRICELJ
LJUBLJANA, Dunajska cesta 13
Strokovna izvršitev telovadnega orodja. Delo solidno, cene zmerne

Prodaja tehničkih proizvoda — društvo s o. j.

„HAMAG“ LJUBLJANA

KNAPLJEVA ULICA BR. 4

Geodetski instrumenti i pomagala sviju vrsti.

JOS. HAFNER zavod za umjetno vezenje

LJUBLJANA, Prisojna ulica (Tabor)

(Bivši poslovođa firme Neškuta, koja je uslijed smrti vlasnika prestala da radi) Izradujemo sokolske zastave najjeftinije po našim ili pripisanim nacrtima, obzirajući se na propise SKJ. Molimo, tražite specijalne oferte i nacрте.

Trgovina sokolskih potrepština i krojačka dvorana

Grga Horvatek

Dobavljač Saveza Sokola kralj. Jugoslavije

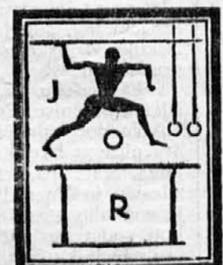
ZAGREB
FRANKOPANRKA ULICA 9

Izradujem sve vrste propisanih sokolskih svečanih i vježbačkih odijela, za sve kategorije muško i žensko članstvo. Prodaja svih sokolskih potrepština uz vrlo umjerene cijene. — Robu razašiljem pouzdaćem. Vanjskim društvima obavljam brzu otpremu.

Tvornica gimnastičnega in sportnega orodja

J. Oražem

Dobavitelj Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije

Ribnica, Dolenjsko

Izdeluje vse vrste sokolskega telovadnega orodja, opreme za društvene in šolske telovadnice, sportne potrebščine za lahko atletiko, orodje za letna telovadišča, kopalnišča in vrtove, gugalnice, orodje za deco itd. Prvovrstna in elegantna izdelava, solidna postrežba, zmerne cene. — Ilustrirani cenik brezplačno.

USTANOVLJENA 1881.

Sokolska knjižnica

počela je izlaziti u nakladi Jugoslovenske Sokolske Matice u Ljubljani

- I. sveska: E. Gangl, O sokolski ideji.
- II. „ Ing. Lado Bevc: Sokolsko prosvetno delo.
- III. „ Dr. Miroslav Tyrš: Naš zadatak, smer i cilj.
- IV. „ Vekoslav Bučar: Dr. Ivan Oražen.
- V. „ Dr. Miroslav Tyrš: Sokolska gesla.
- VI. „ Jan Pelikan: Dr. Miroslav Tyrš.
- VII. „ Jan Křen: Cilj sokolskih težnji.

Svaka knjižica stoji 3 Din

Također dobiju se krasne slike u veličini 67×50 cm:
Dr. Miroslav Tyrš, Jindrich Fügner, T. G. Masaryk

Cena svakoj slici 30 Din

Jugoslovenska Sokolska Matica
u Ljubljani, Narodni dom